

ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γ. Κ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΙΣ

Πτυχ. Ιερέως ἐν ΒΑΜΩ Κρήτης

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐσωτερικοῦ Δρ. 25

«Τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ» (Β' Κορ. γ. β.)

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΓΑΜΟΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

ΑΚΟΥΣΘΗΤΟ ΚΑΙ Ἡ Ἑτέρα ΓΝΩΜΗ

Γ'

Ἡ θρησκεία μας ἐξαρτῶσα τὸ πᾶν ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν βούλησιν τοῦ ἀνθρώπου, ἥτο δυνατόν νὰ ἐξήτει διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ β' γάμου βίον ἀντικείμενον πρὸς αὐτὴν τὴν ἐλευθέραν βούλησιν τοῦ κληρικοῦ, καὶ διὰ τῆς βίας νὰ τὸν κάμῃ νὰ ζήσει βίον εὐαγγελικόν!! ὡς θέλουν νὰ παραστήσουν τὸ πρᾶγμα οἱ κατὰ τοῦ β' γάμου;

Ἀφοῦ εἰς τὸ προηγούμενον ἡμῶν ἄρθρον ἀπεδείξαμεν ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ δοθεῖσα ἐρμηνεία εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἀπ. Παύλου «Δεῖ τὸν ἐπίσκοπον μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα εἶναι», ἐρχόμεθα εἰς τὸ δεῦτερον ἡμῶν ὡς ἄνω ἐρώτημα.

Ἰδού τὸ νέον ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ κατὰ λογικὴν σειρὰν ἀναπηδᾷ ἀπὸ τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ β' γάμου.

Οὐδεὶς, σεβόμενος ἑαυτὸν ἐν μέσῳ 20ῷ αἰῶνι, οὐδεὶς μελετητὴς καὶ ἐρευνητὴς τῆς Καινῆς Διαθήκης δύναται νὰ τολμήσῃ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία ἢ καθαρὰ καὶ ἀμόλυντος, ζητεῖ καὶ θέλει καὶ τὸ ἐλάχιστον παρὰ τὴν θέλησιν, ἀποδοχὴν καὶ οἰκειοποίησιν τοῦ πιστοῦ της.

Οὐδεὶς, σεβόμενος ἑαυτὸν δύναται ν' ἀποδείξῃ ἀπὸ τὰς πηγὰς τῆς καθαρᾶς καὶ ἀμολύντου θρησκείας, ὅτι αὕτη ἐξαιρεῖ ὑπὲρ τὸν γάμον τὴν ἀγαμίαν τὴν ἐπιβλητὴν ἢ τὴν ἀπαγορεύσιν τοῦ β' γάμου.

Οἱ τολμῶντες νὰ ὑποστηρίξωσι τοιοῦτόν τι πλυνῶνται οἰκτιρῶς, οἰοιδήποτε καὶ ἂν εἴτε οὐδὲν δ' ἐννοοῦσιν εἰς τὸ σπου-

δαιότατον τοῦτο σημεῖον τὸν μέγαν ἡθικολόγον καὶ κοινωνιολόγον Παῦλον, τὸν τὸν γάμον ἐξάραντα ὡς θεῖον καὶ ἱερὸν θεσμόν, ὡς τὸ Α καὶ Ω τῆς ἀληθοῦς Χριστιανικῆς θρησκείας, ἐξ οὗ καὶ μόνου ὅταν ἐχῇ ὡς τὸν ἐννοεῖ, πηγάζει πᾶσα κοινωνικὴ εὐτυχία καὶ ἐν ᾧ σφυρηλατοῦνται καὶ λαξεύονται οἱ ἀληθεῖς χαρακτήρες, οἱ καταπλήσσοντες καρποὶ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας.

Τίς δύναται νὰ τολμήσῃ νὰ εἴπῃ καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ὁ σεβασμὸς τοῦ αὐτεξουσίου δὲν εἶναι θεμελιώδης θεῖος νόμος; Τίς δύναται νὰ τολμήσῃ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία ἀπαιτεῖ τι παρὰ τὴν ἐλευθέραν θέλησιν καὶ βούλησιν; Ἄν τοῦτο συνέβαινε δὲν θὰ ἦτο, ὡς εἶνε, θεῖα.

Ἡ ἀληθὴς Χριστιανικὴ θρησκεία δὲν εἶναι ἡ τήρησις τύπων καὶ ἀνθρωπίνων διατάξεων. Ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία δὲν ἀποβλέπει εἰς τὰς ἐξωτερικὰς πράξεις, ἀλλ' εἰς τῆς διανοίας τὰς διαθέσεις. Μόνον ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν ἀρχῶν πηγάζουσιν αἱ ἀληθεῖς χριστιανικαὶ πράξεις. Ἡ καρδιά εἶνε ἐκεῖνη ἣτις συνιστᾷ τὸν ἄνθρωπον, καὶ αἱ ἐξωτερικαὶ πράξεις δεόν νὰ εἶνε ἐνδείξεις αὐτῆς. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶνε θρησκεία ἐλατηρίων καὶ ἐκεῖνο μόνον εἶνε χριστιανικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐκ Χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ οὐδὲν ἄλλο, πολὺ δὲ περισσότερον ἢ ἀναγκαστικὴ ἀγαμία καὶ κατ' εὐφημισμὸν παρθενία καὶ ἡ ἀπαγορεύσις τοῦ β' γάμου, θέλει κριθῇ ὡς τοιοῦτον, παρ' Ἐκείνου, Ὅστις θέλει νὰ ὑπακούηται καὶ νὰ λατρεύηται «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ». Ὁ ἄνθρωπος τότε μόνον ἐπιτελεῖ τὰ καθήκοντά του, δταν ταῦτα δὲν εἶνε πλέον νόμος ἐπιβεβλημένος εἰς τὴν θέλησιν του, ἀλλὰ νόμος μεθ' οὗ αἰσθάνεται καὶ γινώσκει ὅτι εἶνε συνταυτισμένος.

Εἰς τὸν ἐν χρεῖα κληρικόν, ἡ διάτα-

εις ἡ ἀπαγορεύουσα αὐτῷ τὸν β' γάμον, εἶνε νόμος ἐπιβεβλημένος εἰς τὴν θέλησίν του, σιδηροῦς κλοιός, εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ οὐχὶ νόμος ἐν ᾧ νὰ αἰσθάνηται καὶ νὰ γινώσκῃ ὅτι εἶνε συνταυτισμένος. Ἀκριβῶς δὲ ἔνεκα τούτου καὶ διότι ἐξαναγκάζεται νὰ ζῇ οὐχὶ φυσικὴν ζωὴν, ἀντὶ νὰ κατευθύνεται πρὸς τὴν ἡθικὴν, ἐκτρέπεται αὐτῆς. Ἡ ἡθικὴ ζωὴ προϋποθέτει τὴν φυσικὴν καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ αὐτῆς, λέγει: πολὺ ὀρθῶς; ὁ John Gaird ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ, «Ἡ φιλοσοφία τῆς θρησκείας. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν προτίθεται νὰ ἀποσβέσῃ τὰς φυσικὰς ἡμῶν ἐπιθυμίας, ὡς τινες ἐσφαλμένως ὁμῶς ἐξέλαβον ἢ ἐπίστευσαν, ἀλλὰ νὰ υποβάλλῃ αὐτὰς εἰς τὸν προσήκοντα περιορισμὸν καὶ κατεύθυνσιν.

§ «Ὅτι δὲ ἡ λογικὴ καὶ ἡθικὴ ἐλευθέρια τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σώματος εἶναι θεμελιώδης ἡθικὴ βάσις τῆς ἀγίας ἡμῶν Πίστεως; τούτο εἶνε πρόδηλον καὶ οὐδέποτε παρ' οὐδενὸς λογικῶς ἡμφισβητήθη».

§ «Ἡ ἐνδόμυχος τοῦ πνεύματος ἐλευθερία ἣτις δὲν πιέζεται δι' οὐδεμιᾶς σωματικῆς βίας καὶ τυραννίας, φυσικῶς εἶνε ἡ μεγάλη οὐσιώδης εὐεργετικὴ δύναμις τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, ἡ ὑπερόχος ἀπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ εὐεργεσία λογικῶν καὶ ἡθικῶν ἀνθρώπων.»

§ «Καὶ ὅταν ὁ ἀνθρώπος, ὡς πιστὸς μαθητὴς τοῦ Κυρίου ἐχῇ τὴν ζωογόνον ταύτην πνοὴν τῆς ἐλευθερίας τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, τίς αὐθαίρετος βία δύναται νὰ καταβάλλῃ αὐτὸν καὶ ν' ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸ πολυτιμώτατον τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ; Καὶ ὑπείκων δ' ἐνίο εἰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας, ἀδιοκαιολογήτους ἀπαιτήσεις καὶ εἰς νόμους ἀνθρωπίνους, δὲν ὑπόκειται πάντως ἐκουσίως εἰς τὰς ὁλοθρίας συνεκείας μιᾶς βεβιασμένης ἀναιρέσεως ἱερῶν νόμων τῆς φύσεως, μιᾶς ἐνόχου ἐνοχοποιήσεως ἐλευθέρων καὶ λογικῶν ἀνθρώπων», διακηρύττει ὁ πρῶτος Νικαίας, νῦν δὲ Οἰκ. Πατριάρχης Βασιλείας, ἐν τῷ πρὸς τὸ Πανορθόδοξον Συνέδριον Κων)πόλεως (1923) ἐμβριθεστάτῳ ὑπομνήματί του.

«Ἡ πρᾶξις τῆς Ἐκκλησίας, ἀπαγορευσάσης τὸν β' γάμον, ἔχει ὡς βάσιν τὴν ἡθικὴν τελειότητα! τὸν εὐαγγελικὸν βίον!! Ἐπειδὴ ὁ Κληρὸς ὡς φορεὺς τῆς θείας δι-

δασκαλίας πρέπει νὰ εἶνε καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τέλειος τύπος! διότι ἄλλως πῶς εἶνε δυνατόν νὰ παρέχῃ εὐλογία εἰς ἄλλους καὶ νὰ ἐπιτελῇ διακονίαν αὐτὸς ὁ ἴδιος εὐρισκόμενος ἐν ἀτελείαις καὶ ἀδυναμίαις!!», κραυγάζουσιν οἱ ὑποκριταὶ καὶ φαρισαῖοι τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, πρὸ καὶ σήμερον, περὶ ᾧν κάμνει λόγον ὁ Σωτὴρ, «Δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα καὶ ἐπιτιθέουσιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, τῷ δὲ ὀκλύτῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά». Ματ. κγ' 4—15), ὁ δὲ ἀπόστολος Παῦλος ἀποτρέπων ἀπὸ πᾶσαν ἀσύστατον καινοτομίαν ἡθικὴν, τείνουσαν εἰς ἀλόγους στερεώσεις, διακηρύττει ὅτι «ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονται τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνης καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκατηρησμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, κωλύόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν» (1 Τιμόθ. δ' 1—3).

Ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ β' γάμου ἔχει ὡς βάσιν τὴν ἡθικὴν τελειότητα! τὸν εὐαγγελικὸν βίον!. Ὁ κληρικὸς πῶς; θὰ παρέχῃ εὐλογία εἰς ἄλλου; εὐρισκόμενος ἐν ἀτελείαις; καὶ ἀδυναμίαις, ἥτοι ἂν εἶνε ἔγγαμος καὶ ἔλθῃ εἰς δεύτερον γάμον!! Ἰδοὺ τὰ χρυσῇ ἔπη! ἐκείνων περὶ ᾧν ἀνωτέρω ὁ Ἀπ. Παῦλος ὁμιλεῖ.

Οὐαὶ ὑμῖν φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ τὸν ἄγαμον καὶ ἐν χηρείᾳ κληρὸν οὕτως ἀναγκάσαντες νὰ ζῇ οὐχὶ φυσικὴν ζωὴν, ἥτις; ἀντὶ νὰ κατευθύνῃ πρὸς τὴν ἡθικὴν, ἐκτρέπεται αὐτῇ.

Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ὑπὲρ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀγαμίας τῶν κληρικῶν καὶ κατὰ τοῦ β' γάμου αὐτῶν διακειμένοις καὶ τὴν ἡθικὴν τελειότητα ἐπιζητοῦσιν ἀντὶ δι' ὁδοῦ ἀσφαλτοῦς, ἥτις; εὐρίσκεται μόνον ἐν τῇ φυσικῇ καὶ ἐπὶ τοῦ Θεοῦ θεσπισθείσῃ ἐγγάμῳ ζωῇ, δι' ὁδοῦ ἀποκρήμνου καὶ ὀλισθηρᾶς.

Ἡ Εὐαγγελικὴ ἡθικὴ, ἣτις ἀπαιτεῖ τὸν ἱερέα, ὡς καὶ πάντα ἀνεξαιρέτως κληρικόν, ἔγγαμον, ἦτο δυνατόν εἶτα ἀναιρουσάσαν τὴν ν' ἀπηγόρευσε τὸν β' γάμον, ἥτοι τὴν συνέχισιν τοῦ αὐτοῦ ἐγγάμου βίου, ἐπὶ τό πρόσχημα, δι' ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ β' γάμου ἔχει ὡς βάσιν τὴν ἡθικὴν τελειότητα;

ὅτι δηλαδή τὸ ἅπαντον τῆς τοῦ Χριστοῦ
διδασκαλίας, τό ὅποῖον εἶνε ὄντως ἡ ἡθικὴ
τελειότης παντὸς ἀληθοῦς Χριστιανοῦ, δὲν
ἐπιτυγχάνεται δι' οὐδενὸς ἄλλου μέσου, εἰ
μὴ διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀγαμίας καὶ τῆς
ἀπαγορεύσεως τοῦ β' γάμου;

Ἐν τίνι δικαιώματι καὶ λογικῇ θέλε-
τε, ὧ δια τῆς ἀγαμίας καὶ τῆς ἀπαγορεύσε-
ως τοῦ β' γάμου θηρεῖται τῆς ἡθικῆς τε-
λειότητος, νὰ μεταφέρετε τὸν ἱερέα ἀπὸ
τῆς σωφροσύνης, ἣν ὡς καρπὸν φέρει ἡ ἔν-
νομος συζυγία, καὶ ἥτις εἶνε ἡ φυσικὴ κατὰ-
στασις τοῦ ἡσυχίου χαρακτηῖρος τοῦ ἀνθρώ-
που, ἐν τῷ ὁποίῳ διακρίνει τις μετριότητα
μετ' αὐτοκρατήσεως, σύνεσιν, γλυκύτητα,
νηφαλότητα, πρὸς δὲ ἱσορροπίαν μεταξὺ
ψυχῆς καὶ σώματος, ἀγνείαν καὶ νοῦν ἀ-
δρόν, εἰς τὴν ὑπέρμετρον ἐγκράτειαν, ἥτις
εἶνε διηγεκῆς παλὴ τοῦ ὀρμεμύτου πρὸς
τὴν βούλησιν; Ἐν τίνι δικαιώματι καὶ
πρὸς ἐπιτυχίαν τίνος σκοποῦ, ῥίπτεται βίᾳ
εἰς τὴν σκληρὰν ταύτην πάλην, μία ὁλό-
κληρος τάξις ἀνθρώπων, τριάκοντα καὶ
πλέον χιλιάδες κατὰ μετρίους ὑπολογι-
σμοὺς; ἀνὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐν χρεῖα κλη-
ρικὸι καὶ δύο χιλιάδες ἐν Ἑλλάδι τοιοῦτοι;
Ὁ Χριστὸς λοιπὸν ἐξ ἀπροσεξίας εἶπεν «ὁ
δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω» καὶ ὁ Ἀπ,
Παῦλος «ἀλλ' ἕκαστος ἰδίον χάρισμα ἔ-
χει ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως»; Ἡ
ἀρετὴ νὰ χηρεύσῃ τις διὰ νὰ γίνῃ αὐτός ὁ
δυνάμενος; χωρεῖν; Διὰ τὸ ὅτι ὁ Σωτὴρ δὲν ἐ-
κάλεσε τοὺς μαθητάς του κατὰ προτίμη-
σιν ἀγάμους, ἀλλ' ἦσαν ἔγγαμοι πλὴν ἐνὸς
ποῦ οὕτως ἠθέλησε; Διὰ τὸ ὅτι ὁ Σωτὴρ δὲν
φέρεται οὐδὲμοῦ τῆς Κινῆς Διαθήκης ἀ-
παγορεύον ἀμέσως ἢ ἐμέσως τὸν γάμον
εἰς τοὺς μαθητάς του, εἴτε πρῶτον, εἴτε
δεύτερον; Διότι ἀπλοῶστα, ὡς τῆς ἀ-
γαμίας καὶ τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ β' γά-
μου θαυμασιὰ, δὲν δέκρινε τὴν ἡθικὴν
τῶν μαθητῶν Του ἀπὸ τῆς ἡθικῆς τῶν μετέ-
πειτα ὀπίω. Του. Διότι ἐν ὅσῳ κινεῖ-
ται ἡ γῆ περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὸν ἄξονά
της, πᾶς ἀληθὴς ὀπαδὸς τοῦ Χριστοῦ θὰ
εἶνε καὶ ἀληθὴς μαθητὴς Του καὶ τανά-
παλιν.

Ο ΣΤΑΥΔΟΣ

Ὁ Ἰησοῦς ἐγεννήθη ἐντὸς βουστιαίου.
Σταυλὸς δὲν προϋποθέτει στοάν, πολυτε-
λῇ μετὰ κίωνων, τὴν ὁποίαν οἱ χριστιανοὶ ζω-
γράφοι αἰσχυνόμενοι ἐπὶ τῇ ἀκαθάρτῃ καὶ ἀ-
θλίᾳ κοίτῃ ὃ οὐ ἀνεπαύθη ὁ Θεὸς των, ἀνή-
γειραν εἰς τὴν υἱὸν τοῦ Δαβὶδ. Δὲν εἶνε ποσῶς
ἡ φάνη ἐκ γούρου, ἣν φαντάζονται σήμερον
οἱ ἔμποροι ἀγαλαμάτων, ἡ καθαρὰ φάνη ἡ
πλήρης τρυφερός, μὲ τὸν ὄνον καὶ βοῦν ἐν κα-
τανυκτικῇ ἐκστάσει μὲ τοὺς ἀγγέλους, ἐκτυ-
λίσσοντας ἐπὶ τῆς στέγης τὴν ἐορτάσιμον ται-
νίαν των μὲ τοὺς δύο ὁμίλους κλίνοντας συμ-
μετρικῶς τὸ γόνυ, τὸν τῶν βασιλέων ἀφ' ἐνὸς
φερόντων χλαμίδα καὶ τὸν τῶν πτωχῶν ἀφ'
ἐτέρου φερόντων ἐπικρανον. Ἡ φάνη αὕτη
δυνατὸν νὰ εἶνε τὸ ὄνειρον τῶν νεωτεριστῶν,
ἡ πολυτέλεια τῶν ἱερῶν, τὸ αἶθρομα τῶν παι-
δων, ἀλλὰ δὲν εἶχε νὸ βουστάσιον ἐν ᾧ ἐγεν-
νήθη ὁ Ἰησοῦς.

Τὸ βουσιτάσιον εἶνε ἡ κατοικία τῶν ζώων ἢ φυλάκη τῶν ζώων, τὰ ὅποτι ἐργάζονται διὰ τὸν ἄνθρωπον. τὸ σεσαθρωμένον καὶ πενιχρὸν βουσιτάσιον τῆς χώρας τοῦ Ἰησοῦ οὐδ' ἔχει οὔτε κίνας πολυτελεῖς, οὔτε στοάς. Οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὴν πολυτέλειαν τῶν σταύλων μας· δὲν εἶναι ἡ χαρίεσσα καλύβη τῆς παραμονῆς τῶν Χρ. στοιγένων. Δὲν ἔχει ἢ τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ ἀκάθαρτον λιθόστρωτόν του, τὴν ἐκ δοκῶν καὶ κεράμων σκεπὴν του. Εἶνε σκοτεινὸν, ἀποπνέον τὴν ὁσμὴν τῆς κόπρου τῶν ζώων. Οὐδὲν ἐν αὐτῷ εἶνε καθαρὸν ἢ ἡ φάτινι ἐν ἣ ὁ ἰδιοκτήτης προστοιμάζει τὴν χορβὴν.

Τοιοῦτον εἶνε ἐν τῇ πραγματικότητι το
βουστάσιον, ἔνθα ὁ Ἰησοῦς ἤλθεν ἐν τῷ κό
σμῳ. Ὁ πῆλον ἀκάθαρτος, τόπος ὑπῆρξεν ἡ
πρῶτη κατοικία τοῦ μόνου καθάρου ὄντος,
ὁ αἶερ ἐγεννήθη ἐκ γυναικός. Ὁ υἱὸς τοῦ ἀν
θρώπου, ὅστις ἐπέπρωτό νὰ καταδικασθῇ εἰς
θάνατον, ἀπὸ ὄντι φέροντα τὸ ὄνομα τοῦ ἀν
θρώπου, ἔσεν ὡς πρῶτον τοῦ λίκνον τὴν φά
την ἔνθα τὰ κτήνη ἀποκόπτουσι μὲ τοὺς
ὀδόντας, τῶν τὴν πεποιημένην γλῶσιν. Καὶ
τοῦτο δὲν ἔργως τυχαίως. Μήπως ἡ γῆ δὲν
εἶνε ἐν ἀπέραντον βουστάσιον οἴου ὁ ἀνθρώ
πος καταβροχθίζει τὸ πᾶν; Μήπως μία κατα
χθίνης ἀληθεία δὲν μεταμορφώνει εἰς κό
προν τὰ ωραιότερα, ἀγνότερι καὶ ἱερώτερα
πράγματα, εἰς σπορὸν ἀκαθαρσίης ἔνθα τις
κατακλίνεται κατόλιν; Τὸ τοιοῦτον καλεῖται
ὕπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπόλαυσις τῆς ζωῆς.

Εἰς τοιοῦτον ἐφήκερον καὶ ἀσπαθῇ κό-

σμον τοῦ ὁποῖου τὰ στολίσματα δὲν δύνανται νὰ καλύψωσι τὸν ῥύπον, ἐπεφάνη νύκτα τινὰ ὁ Ἰησοῦς, γεννηθεὶς ἐκ παρθένου ἀσπίλου καὶ ἀμολύντου, ὡς μόνον ὅπλον ἔχων τὴν ἀθωότητα.

Ο ΒΟΥΣ ΚΑΙ Ο ΟΝΟΣ

Οἱ πρῶτοι λάτρες τοῦ Ἰησοῦ ὑπῆρξαν τὰ ζῶα καὶ οὐχὶ οἱ ἄνθρωποι. Μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐπεδίωκε τοὺς ἀπλοῖκούς, μεταξὺ τῶν ἀπλοϊκῶν τὰ παιδιά. Ἀπλοϊκώτερα καὶ ἡπιώτερα νῶν παιδίων, τὰ κατοικίδια ζῶα, τὸν ὑπεδέχθησαν. Ταπεινὰ δημιουργήματα ὁ ὄνος καὶ ὁ βοῦς, εἶδον ἐν τούτοις τὰ πλήθη νὰ κλίνωσι τὸ γόνυ πρὸ αὐτῶν. Ὁ λαὸς τοῦ Ἰερουβὰ ὁ ἅγιος λαός, ὁ ὅπλιντος λευθερωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰεχωβά ἐκ τῆς δουλείας τῆς Αἰγύπτου, ὅτε ὁ Μωϋσῆς τὸν ἀφῆκεν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἵνα ἐπικοινωνήσῃ μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὑπεχρέωσε τὸν Ἀαρὼν νὰ ἀνεγείρῃ τὸ ἄγαλμα τοῦ χρυσοῦ μόσχου. Ὁ ὄνος εἶπεν ἀφιερῶθῃ ἐν Ἑλλάδι εἰς τὸν Ἀρην, εἰς τὸν Διόνυσον, εἰς τὸν Ἀπόλλωνα.

Ὀλίγα ἔτη πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὀκτάβιος μεταβαίνων νὰ κατακτήσῃ τὴν θάλασσαν, τὴν παραμονὴν τοῦ Actium, συνήντησεν ὀνηλίτιν τινὰ μετὰ τοῦ ὄνου. Ὁ ὄνος ὠνομάζετο Νίκων. Ὁ Αὐτοκράτωρ μετὰ τὴν νίκην ἀνήγειρεν ὄνον ἐξ ὀρειχάλκου ἐντὸς τοῦ ναοῦ εἰς ἀνάμνησιν τῆς νίκης.

Βασιλεῖς καὶ λαοὶ εἶχον μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης λατρεύει τὸν βοῦν καὶ τὸν ὄνον. Ἀλλ' οὗτοι ἦσαν οἱ ἐπίγειοι βασιλεῖς καὶ λαοὶ καὶ ὁ ὁ Ἰησοῦς ποσῶς δὲν ἐγεννήθη ἵνα τοῖς διαμφισβητήσῃ τὸ κτήμα τοῦτο. Μετ' αὐτοῦ θὰ λάβῃ τέλος ἡ λατρεία τοῦ ζῴου, ἡ ἀδυναμία τοῦ Ἀαρὼν, ἡ δεισιδαιμονία τοῦ Αὐγουστοῦ.

Τὰ κτήνη τῆς Ἱερουσαλὴμ θὰ τὸν φονεύσωσιν, ἀλλὰ σήμερον τὰ τῆς Βηθλεὲμ τὸν θερμαίνουν διὰ τῆς ἀναπνοῆς τῶν.

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς θὰ εἰσέλθῃ κατὰ τὸ τελευκαῖον Πάσχα εἰς τὴν πόλιν τοῦ θανάτου, ἐπιβήσεται ὄνον· ἀλλὰ προφήτης ἀνώτερος τοῦ Βαλαάμ, κατελθὼν διὰ νὰ σώσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ οὐχ' ἰσχυρὸν μόνον τοὺς Ἑβραίους, δὲν θὰ παρακίμῃ τὴν ὁδὸν τὴν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀπειλῶν τῶν ἡμιόνων τῆς Ἱερουσαλὴμ.

ΟΙ ΠΟΙΜΕΝΕΣ

Μετὰ τὰ ζῴα οἱ φύλακες τῶν ζῴων. Καὶ ἐν ἡ περιπτώσει ἀκόμη ὁ ἄγγελος δὲν εἶχεν

ἀναγγελεῖν τὴν μεγάλην γέννησιν, ἥθει νὰ σπεύσῃ εἰς τὸ βοσκάσιον διὰ νὰ ἴδωσι τὸν υἱὸν τῆς ξένης.

Οἱ ποιμένες ζῶσιν ἐν τῇ μονώσει ἀγνοοῦντες τὰ τοῦ ἀπομακρυσμένου κόσμου, ὡς καὶ τὰ τέρψις αὐτοῦ. Καὶ τὸ παραμικρὸν γεγονὸς τὸ λαμβάνον χώραν ἐν τῇ γειτονίᾳ τῶν τοῦς συγκινεῖ. Ἐπηγρύπουν ἐπὶ τῶν ποιμνίων τῶν κατὰ τὴν μακρὰν νύκτα τοῦ ἡλιοστασίου, ὁπότε συνεκινήθησαν ἐκ τοῦ φωτός, ἐκλονίσθησαν ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἀγγέλου. Καὶ μόλις ἀνεκίλυσαν ἐν τῷ σκόφῳ τοῦ βοστασίου, γυναῖκά τινα σιωπηρῶς προσατενίζουσιν τὸν υἱὸν τῆς, μόλις ἀντελήφθησαν τὸ παιδίον τοῦ ὁποῖου οἱ ὀρθάμοι εἶχον ἀνοιχθῇ, τὸ τρυφερὸν τοῦτο πλάσμα, τὸ στόμα ἐκείνου, τὸ ὁποῖον κόμη δὲν εἶχε φέγει, ἡ καρδιά τῶν βαθύτατι συνεκινήθη. Μὰ γέννησις, ἡ γέννησις νέου ἀνθρώπου, μία ψυχὴ μόλις πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ἐνσαρκωθείσα, ἥτις ἔρχεται νὰ ὑπάρξῃ μετὰ τῶν ἄλλων ψυχῶν, εἶνε μυστήριον τοσοῦτον ὀδυνηρόν, ὥστε νὰ ἀρπυνίσῃ τὰ συμπαιγνικὰ αἰσθήματα τῶν ἀπλοϊκῶν. Καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους τούτους, τοὺς ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ εἰδωποιοιθέντας, τὸ παιδίον τὸ ὁποῖον ἔβλεπον δὲν ἦτο νεογέννητον παρόμοιον τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ λαός των ἀνέμενεν ἐναγωνίως ἀπὸ χιλίων ἐτῶν.

Οἱ ποιμένες προσέφερον τὸ ὄλιγον τὸ ὁποῖον εἶον, τὸ ὄλιγον τοῦτο, ὅπερ ἀξίζει ὁσάκις ἡ ἀγάπη τὸ δίδει. Τὰ λευκὰ δῶρα τοῦ ποιμνιοστασίου τῶν, τὸν τυρόν, τὸ μαλίσον, τὸν ἄμνον. Καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπὶ τῶν ὀρέων μας ὅπου βαθύτηδόν ἀποσβέννυνται οἱ τελευταῖοι δεσμοὶ τῆς ἰσχυρᾶς ἀδελφότητος, μόλις μὰ σύζυγος γεννίσει, συγκεντρώνονται πρὸς τὴν αἰ ἀδελφαί, αἱ κόραι, αἱ γυναῖκες τῶν γειτόνων ποιμένων. Ἐλάστη κομίζει τὸ δῶρον τῆς μερικᾶ νουὰ ὡς, μίαν ὑδρίαν γὰρ αἰστος ἀκόμη χλιαρόν, ἕνα τυρόν μόλις σκληρυνθέντα, μίαν ὀρνίθα διὰ τὸν ζωμόν τῆς ἡμετέρας. Ἐν ὅν ἡλθεν ἐν τῷ κόσμῳ, δάκρυα νέα ἤρχισαν. Τὰ εἰς τὴν μητέρα προσφερόμενα δῶρα φαίνονται ὡς μέσον παρηγορίας.

Οἱ ἀρχαῖοι ποιμένες ἦσαν πτωχοὶ καὶ συνεπῶς οἱ ὁδοῖς περιφρόνουν τοὺς πτωχοὺς. Ἀπλοῖκοι ὡς τὰ παιδιά, ἐτέρποντο παρηγορουντες μετὰ προσοχῆς τοῦτα. Εἶχον γεννηθῇ ἐκ λαοῦ ποιμενικοῦ. Οἱ πρῶτοί των βασιλεῖς Σαούλ καὶ Δαβὶδ, ὑπῆρξαν ποιμένες· ποιμνίων προτοῦ γίνεσθαι πομένες λαῶν Ἀλλ' οἱ ποιμένες τῆς Βηθλεὲμ οὐ ὁλοῦς ὑπερφινεύοντο ἐπὶ τούτῳ. Πτωχοὶ τις εἶπε γεννηθῇ μετὰ αὐτῶν. Τὸν ἡτένισον μετ' ἀγίας καὶ τῷ προσέ-

φερον μετ' ἀγάπης τὰ πλούσια αὐτῶν δῶρα. Ἐγνώριζον ὅτι τὸ παιδίον τοῦτο τὸ γεννηθὲν πτωχὸν ἐν τῇ πτωχείᾳ καὶ τῇ ἀπλότητι, ὥφειλε νὰ εἶνε ὁ *λυτρωτὴς τῶν ταπεινῶν*, τῶν ἀνθρώπων τῆς εὐδοκίας, περὶ τῶν ὁποίων ὁ Ἄγγελος εἶχεν εἶπῃ «*Ἐπὶ γῆς εἰρήνη*».

Ὁ ἄγνωστος βασιλεὺς, ὁ ἀλήτης Ὀδυσσεύς, εἰς οὐδὲν μέρος ἔτυχε λαμπροτέας ὑποδοχῆς, ὅσον εἰς τὸ χοιροστάσιον τοῦ Εὐμαίου. Ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπ' ἐνέχετο εἰς τὸν ἐν Ἰθάκῃ οἶκόν του διὰ νὰ ἐκδικηθῇ καὶ νὰ θανατώσῃ τοὺς ἐχθρούς του. Ὁ Ἰησοῦς τούναν *τὸν ἐγεννήθη διὰ νὰ καταδικάσῃ τὴν ἐκδικησιν καὶ νὰ καθιερώσῃ τὴν συγχώρησιν*. Διὰ τοῦτον ὑπερβῶς τὸν λόγον ἡ λατρεία τῶν ποιμένων τῆς Βηθλεὲμ ἐπεσκίασε τὴν φιλοξενίαν τοῦ χοιροβοσκοῦ τῆς Ἰθάκης.

(Ἐκ τῆς Ἱστορίας τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ Ἰ. Παπίν)

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΩΝ ΝΘΡΩΠΩΝ

ΥΠ SHEFW. ΟΔ EDD /

Ὁ κόσμος ἔχει μεγάλην ἀνάγκην σήμερον ἀνθρώπων. Εἰς πάσας τὰς ὁδοὺς τῆς ζωῆς, εἰς πᾶσαν χώραν, ἀπέναντι πάσης μεγάλης ἀνθρωπίνης ἀνάγκης, καὶ ἐνώπιον πάσης ἀνοικτῆς θύρας εὐκοιρίας, παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη ἀνθρώπων. Πραγματικοὶ ἄνθρωποι εἶνε πίντοτε περιζήτητοι καὶ εἶνε σπάνιοι. Ἄνθρωποι χαρακτηζοῦν καὶ διοικητικῆς ἱκανότητος ποτὲ δὲν ἐχρειάζοντο τόσο, ὅσον κατὰ τὴν παρούσαν ὥραν τῆς ἱστορίας. Καὶ ὅμοις περὶ ἡμῶν βλέπομεν πολλοὺς ἀνθρώπους τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ δὲν εἶνε ἱκανοποιητικὴ, ἀλλ' ἡ μάλλον ζωὴ ἥττης. βλέπομεν τοὺς κημαινομένους, ἀναποφασίστους, ἀμόρφους χαρακτηζοῦν τῶν ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι δὲν εἶνε εἰς τὴν οἰκίαν θεσιν των. Καὶ ἐὰν στρέψωμεν τὸ βλέμμα ἐντὸς εἰς τὰς συντετριμμένας ἀποφάσεις μας, εἰς τὰς διαφενθυμένας ἐλπίδας καὶ βλέψεις μας, προθύμως θὰ κράξωμεν, «*Εἶδε νὰ ἀνίστατο ἐν ἐμοὶ ἄλλος, τὸς ἀνθρώπος οὕτως ὥστε ὁ ἀνθρώπος ὡς ἐγὼ νὰ ἐπανεῖ νὰ ὑπάρχῃ*».

Ἀλλὰ πῶς θὰ γίνωμεν ἄνθρωποι οἱοὶ εὐχόμεθα νὰ εἶμεθα; Πῶς θὰ με ἀβάλωμεν ἑαυτοῦ; διὰ νὰ ἀνασύρωμεν τὸ μέγα (τὸ θανατηφόρον) βάρος τῆς ἰδικῆς μας ἀδυναμίας καὶ ἀτυχίας; Πῶς δυνάμεθα νὰ ἀναιρέσωμεν τὸ παλαιόν, νὰ νικήσωμεν τὸ παρὸν καὶ νὰ ἔχωμεν ἀξίως εἰς διὰ τὸ μέλλον; Ποία εὐλογοφανὴς ἐλπίς ὑπάρχει μεταβολῆς, ὅταν τοσαύτης ἔχομεν ἀποτύχει καὶ τῶν ὀλίγων ἔχομεν κυριεύσει ἐκ τῆς ζωῆς; Ἐὰν ἡμεῖς ἀπειτύχομεν ὑπάρχει καλεῖς ἄλλος, εἰς τὸν ὁποῖον δυνάμεθα νὰ στραφώμεν ὡς εἰς μισθωτὴν τοῦ ἀνθρώπου; Ὑπάρχει τις δύναμις ἡ ἀπομόνι, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ δημιουργήσῃ ἐντὸς ἡμῶν ἐν μέγα ἰδεώδες, νὰ ἐνισχύσῃ ἐκ νέου τὰς ἀσθενεῖς μας θελήσεις, καὶ νὰ ὁδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν ἀπόκτησιν χαρακτηζοῦν καὶ εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν βαθυτάτων πνύων μας;

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου Εὐαγγελίου περὶ τῶν πρώτων ἡμερῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, πᾶσαι με νέαν ἐλπίδα, ἀντηχοῦσαν με τὴν χαρμόσυνον συναίσθησιν μεγάλων καὶ ἀγαθῶν ἀγγελιῶν, ἀκούομεν τὴν πρόσκλησιν νεαροῦ προφήτου, ὅστις τολμᾷ νὰ ἐπαιρηθῇ τὸ ἀνέφικτον, ὅστις διακηρύττει τὸ πρόγραμμα τοῦ ὡς ποιητῆς τῶν ἀνθρώπων. «*Ἐλθετε ὀπίσω μου καὶ θέλω σᾶς κάμει*». Αἱ τρεῖς αὗται λέξεις φαίνονται ὡς νὰ ἀναπηδοῦν ἐκ τῆς ὅλης σελίδος — «*Θέλω σᾶς κάμει*».

Ἄς σκεφθώμεν πρῶτον πῶς, με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἔκαμεν ἑαυτόν. Ἰδοὺ ἐν βρέφει κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ — καὶ χυδαῖός τις ἀνθρώπος κατέρχεται τὴν σκοτεινὴν ἀρόδον καὶ γελῶν διαδίδει ὅτι ἐνα βρέφος ἐγεννήθη ἐν τῷ σταβλῷ. Πόσον ὀλίγον ἐγνώριζεν οὗτος, διότι ἀκόμη δὲν ἦτο φανερόν τί μελλε νὰ γίνῃ τὸ παιδίον τοῦτο. Ὁ κόσμος ἦτο βυθισμένος εἰς τὸν ὕπνον, ἂν καὶ ὁ ἄγος ἐδονεῖτο ἀκόμη μετὰ τὸ ἄσμα «*Ἀδὲξά ἐν ὑψίστοις Θεὸς καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη*, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Τὸ βρέφος ἐκεῖνο μελλε νὰ ἐκτείνῃ τὰς χεῖράς Του νὰ ἐγγίσῃ καὶ νὰ μεταμορφώσῃ τὰς τρεῖς μεγάλας φυλὰς τῶν ἡμερῶν Του — εἰς τὸν θεησκομαντὴ Ἰουδαϊσμὸν καὶ μεταμορφώσῃ τὴν θεησκομανίαν του, εἰς τὸν φιλοσοφικόν «Ἑλληνα καὶ δειξῇ εἰς αὐτὸν τὴν ὑψίστην ἀλήθειαν, εἰς τὸν ὑπερήφανον κυριαρχοῦντα Ρωμαῖον καὶ κερδίσῃ αὐτόν, ὥστε ν' ἀντικαταστήσῃ τοὺς Ρωμαῖκούς ἀστοὺς μετὰ τὸν σταυρόν. Τὸ βρέφος αὐτὸ μελλε νὰ ἐκτείνῃ τὰς χεῖράς Του εἰς μεγάλας ἡπείρους καὶ νὰ μεταμορφώσῃ αὐτάς — εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἀνατολήν — εἰς τὴν ἀρχαίαν Εὐρώπην, ἡμέραν πᾶν οὐχὶ μόνον νὰ ἐκπολιτίσῃ ἀλλ' καὶ νὰ ἐκχριστιανίσῃ τὴν φιλοπόλεμον ἐκείνην χώραν, εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὸν Νέον Κόσμον ὅτε ὁ Κολόμβος ἀπέλευσεν εἰς τὸν διττικὸν ὠκεανὸν στήσας τὸν σταυρόν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν πρόραν τῶν πλοίων του. Ἀπέκτησεν εἰς ἑαυτὸν χαρακτηζοῦν τόσο, ὅσον θεῖον καὶ θεοειδῆ ὥστε δύνασται νὰ λάβῃ πᾶν χαρακτηζοῦν ἐξ αὐτοῦ καὶ μεταφέρει εἰς τὸν Θεόν χωρὶς τὴν ἐλαχίστην αἰσθητὴν ἰσοσυλίας ἢ ἀναρμοδιότητος, διότι ἐφίσκεται ἐν Αὐτῷ πάντα εἰς τὰς ὑψίστας τελειότητας τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν μόνον ὁ Θεὸς εἶνε ὁμοιος μετὰ τὸν Ἰησοῦν, τοῦτο εἶνε πᾶν ὅτι δυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν ἢ νὰ σκεφθώμεν. Ἐἵν εἶνε τόσο προσφιλες, τόσο ἀνταπαρηγῆς, τόσο συγχωρητικὸς, ὡς ὁ Ἰησοῦς, δὲν δυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν τίποτε περισσότερον. Ὁ ἀνθρώπος οὗτος εἶνε τόσο θεῖος ὥστε ἡ ἀνθρωπότης πίπτει πρὸ τῶν ποδῶν Του, ὡς ὁ δύσπιστος Θωμᾶς καὶ κράζει «*Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου*». Καὶ ὅμοις εἶνε τόσο ὁμοιος μετὰ τοὺς ἀνθρώπους, τόσο ἐγγὺς καὶ προσφιλες εἰς ἡμᾶς ὥστε πλησιάζει ἡμᾶς περισσότερον παρὰ πᾶς ἄλλος χαρακτηζοῦν ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Εἶνε υἱὸς ἀνθρώπου, παγκόσμιος ἀνθρώπος, αὐτὸς ὁ ἀδελφὸς καὶ βοηθὸς καὶ φίλος ἡμῶν. Ἐν τούτοις μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐμύσησε τὸν χαρακτηζοῦν ταῦτον ἡῶν ἡμεῶν εἰς τὸ πλῆρες ἀνάστημα τῆς ἀνθρωπίνης ταύτης προσωπικότητος, σκέπει τὴν σκέπει, πράξει τὴν ποιήσει, ἐκλογὴν τὴν ἐκλογὴν, διὰ μέσων τῶν ὁποίων ἦσαν ἀλλὰ καὶ φυσικὰ καὶ πνευματικὰ ἡμῶν. Διότι ἦτο ὁ ἀπολύτως ἀνθρώπινος, ἀνθρώπος μεταξὺ ἀνθρώπων, ἂν καὶ Θεὸς ἐκ Θεοῦ. Ἦτο τόσο ἀληθῶς ἀνθρώπινος ὡς καὶ ἡμεῖς, πεινάσας, διψήσας, ἀποκαμών, πει-

ρασθείς, αγωνισθείς κατὰ τῆς πτωχείας καὶ τῆς ἀπογοητεύσεως.

Παρατήρησον τὰ ἀπλὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ὁ ἀνθρώπινος χαρακτήρ Του ἐμορφώθη. Στρέψον καὶ ἀνάγνωσον τὰς μεγάλας συνηθείας τῆς ζωῆς Του. Ἰδοὺ ἐδῶ τρεῖς ἀπλὰι συνηθείαι, αἱ ὁποῖαι εἶνε προσίται καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς ἐμέ. Κατὰ τὴν συνηθειάν Του ἀνέγνωσε τὰς Γραφάς, κατὰ τὴν συνηθειάν Του προσηυχῆθη καὶ ὡς ἐσυνήθιζεν ὑπηρετεῖ. Ἐδῶ ἔχομεν τρεῖς ἀπλὰς συνηθείας, μελέτης τῆς Γραφῆς, προσευχῆς, καὶ τῆς συμπαθοῦς ὑπηρεσίας πρὸς τὸν ἀνθρώπων. Οὕτω πρὸς ἐμὸν ἄνθρωπον **Ἐνδὸν καὶ εἰς τὴν ἰδίαν ὁδὸν προκαλεῖ καὶ ἡμᾶς, «Ἐλθετε ὀπίσω μου, καὶ θέλω σὰς κάμει».**

Εἰς πᾶσαν κοινὴν ἡμέραν ἐν τῷ φῶτι τοῦ ἡλίου ἢ ἐν τῇ σκιᾷ, ἐν εὐθυμίᾳ ἢ ἀθυμίᾳ, ἢ ὕμνωτο ἢ ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν καὶ νὰ αὐξάνῃ εἰς ὁμοιότητα πρὸς Αὐτόν καὶ νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ὁμοίους Του ἀνθρώπους.

Ἡ φυλή Του ἦτο πιθανὸν ἢ πλεον ἰεροσκομίας, μισαλλόδοξος καὶ ἢ πλεον μισοιμένη καὶ διωκομένη καθ' ὅλον τὸν κόσμον. Ἐν τούτοις ὡς ρίζα ἀπὸ ξηρᾶς γῆς, ἀναφαίνεται ὁ **παγκόσμιος οὗτος ἀνθρώπος**, ἐπευθυόμενος ἐξ Ἰσου εἰς τὴν Ἀνατολήν καὶ τὴν Δύσιν, συνδέων τὸν Εὐρωπαῖον μὲ τὸν Ἀσιανόν, **ποιῶν ὅλα τὰ Ἑθνη ἀδελφά.**

Πληροὶ μὲ νέαν ἔννοιαν τὰς λέξεις «**πατήρ**» «**υἱός**» καὶ «**ἀδελφός**» καὶ ἐδρύνει τὴν ἀντίληψιν τῆς οἰκογενείας εἰς τὴν τοῦ παγκοσμίου βασιλείου.

Παρατήρησον πάλιν τὰς συνετάμεινας περιστάσεις τῆς ζωῆς Του ἐν σχέσει μὲ τὸν χρόνον, τὴν ἐποχὴν καὶ τὸν τόπον. Ἐγενήθη εἰς τὴν κατατρεφονομένην Γαλιλαίαν τῶν Ἑθνῶν. Ἐκεῖ εἰς τὴν παράμερον, ἡττημένην, ἀθλίαν μικρὰν Ἰουδαϊκὴν ἐπαρχίαν, **ἡ ζωὴ Του περιορίζεται.** Εἰς ἐκείνην **«τὴν ἐλαχίστην τῶν Χωρῶν»**, ὀλιγώτερον ἀπὸ 50 μίλια πλάτος, καὶ ἑκατὸν πενήκοντα μῆκος, **ἔπρεπε νὰ διέλθῃ τὴν ζωὴν του.** Ἐδόθη εἰς Αὐτόν **τριῶν καὶ ἡμισέως ἑτῶν δημόσιος βίος.** Ὁ Σωκράτης ἐδίδασκεν ἐπὶ **«ισσαράκοντα ἔτη»** ὁ Πλάτων ἐπὶ **«πεντήκοντα»** ὁ Ἀριστοτέλης ἐζησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ ἔγραψεν πολλοὺς τόμους, οἱ ὅποιοι δύναται νὰ πληρώσουν βιβλιοθήκας. Ἄλλ' ὁ ἅπλοῦς οὗτος χωρικός τέκνων **εἶχεν ὀλιγώτερον ἀπὸ τρία καὶ ἡμισυ ἔτη διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἔργον Του.** Δὲν ἀφῆκεν οὔτε βιβλίον, οὔτε φυλλάδιον, οὔτε μίαν γραπτὴν σελίδα κατόπιν Του. Ἡ δημοσία του ὑπηρεσία ἐμπερικλείεται εἰς δύο ἔτη καὶ ὀλίγον περισσύτερον, καὶ ὅμως **ὑπερακοντίζει τὸν χρόνον καὶ ἰσχύει ἐν αἰώνιον Βασίλειον.** «Ποῖν ὁ Ἀβραὰμ ὑπέρβη» καὶ εἰς αἰῶνας αἰώνων, ἡ ζωὴ Του φθάσει εἰς τὴν αἰωνιότητα. Ἐν τῷ αἰονίῳ τώρα ἴσταται καὶ λέγει, **«Ἐγὼ εἶμαι».** Μὴ λέγῃς ὅτι δὲν ἔχει καιρὸν. Ἐχει ὅλον τὸν καιρὸν ὅστις ὑπάσχει. Ἐν διεσκόπισι καὶ κατεσπατάλητι τὰς πρώτας ἑνδεκα ὥρας τῆς ἡμέρας δὲν ἔχει τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον εἰς τὴν ἐναπολείψαν ὥραν. Ἀλλὰ δὲν εἶνε δώδεκα αἱ ὥραι τῆς ἡμέρας; Ἐχει ὅλον τὸν καιρὸν τὸν ὅποιον καὶ πᾶς ἄλλος ἀνθρώπος εἶχε. Ὅλον τὸν καιρὸν τὸν ὅποιον **«κεῖνος** εἶχεν. Ὁ, ὁ Κύριος ἡμῶν ὡς ἐξαγορεύσθη τὸν καιρὸν καὶ ὡς ζῶμεν τὴν σήμερον, ἑκάστην ὥραν ἐκτελοῦντες τὸ οἰκεῖον καθήκον καὶ ἔργον, **μέχρις ὅτου νικῆσωμεν τὸν χρόνον καὶ κερδίσωμεν τὸν στέφανον.**

Ἄς παρατηρήσωμεν ὡσαύτως τὴν ἐκπαίδευσιν Του, πόσον περιορισμένη ἦτο. **Πῶς ἤξεύρει ὁ ἀνθρώπος οὗτος γράμματα χωρὶς νὰ μάθῃ;** Εἶχε μόνον τὸ μικρὸν σχολεῖον τοῦ χωρίου.

Δὲν ἦτο συγγραφεὺς καὶ ὅμως Αὐτός μόνος ἐν τῇ ἰεροκεντρικῇ σφαίρᾳ προκαλεῖ τὴν παγκόσμιον προσοχὴν τῆς ἀνθρωπίνης παιδείας καὶ τῶν μετὰ τὸν ἀνευρίτων τῆς ἀνθρωπότητος.

Δὲν ἦτο σπουδαστής, ἐν τούτοις προκαλεῖ τὴν σκέψιν τῶν αἰώνων. Ὁ κόσμος ἀκόμη δὲν ἠδυνήθη νὰ διεσδώσῃ εἰς τὴν καρδίαν τῆς διδασκαλίας Του.

Δὲν ἦτο πεπαιδευμένος, ὅπως ὁ κόσμος ἔννοεῖ καὶ ὅμως ἡ ἐκπαίδευσις καὶ ἡ παιδεία βλαστᾶνουν παντοῦ ὅπου διέρχεται, παντοῦ ὅπου αἱ Γραφαὶ διαδίδονται καὶ κηρύττονται. Παντοῦ ὅπου τὸ Εὐαγγέλιον κηρύττεται καὶ ἡ **κπιωτέρα ἐκπαίδευσις γίνεται ὑποχρεωτική.** Εἰς τὴν Ἀσίαν ἐκ τῶν ἑκατὸν παιδίων ἐν φοιτᾷ εἰς τὸ σχολεῖον. Δὲν ἦτο συγγραφεὺς καὶ ὅμως αἱ διδασκαλίας Του εἶνε γεγραμμέναι εἰς πᾶσαν γλῶσσαν καὶ εἰς πᾶσαν γῆν ἐξῆλθεν ὁ **φθόγγος αὐτῶν.** Ἀναγνώσκονται σήμερον εἰς ἑξακοσίας γλώσσας ἀνὰ ὅλον τὸν κόσμον καὶ ἀπαρτίζουν τὸ **παγκόσμιον βιβλίον τῆς ἀνθρωπότητος.** Οὐδεὶς εἰσῆλθε ποτὲ εἰς τὰ βιβλία τῆς Ἀφρικῆς διὰ νὰ μεταφράσῃ τὸν Σωκράτην ἢ τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἀριστοτέλην ἢ τὸν Βιάκωνα, ἢ ἄλλον τινά. Ἄλλ' ἐκτοντάδες ἔχουν θυσιασθῇ διὰ νὰ φέρουν τοὺς ἀνεκτιμήτους λόγους εἰς τὸν κόσμον. Πολλῶν γλωσσῶν ἐφευρέθη ἡ γραφὴ διὰ νὰ μεταδοθῇ γραπτῶς ἡ διδασκαλία Του. **Ἄγριαι φυλαὶ ἀνθρωπότησαν, ἀνθρωποφάγοι ἐξεπολιτίσθησαν, σχολεῖα καὶ κολέγια ἰδρύθησαν,** ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιρροῆς τοῦ βιβλίου, τὸ ὅποιον **διηγείται τὴν ζωὴν Του καὶ τὰς διδασκαλίας Του.**

Δὲν ἦτο καλλιτέχνης, καὶ ὅμως τὰ μεγάλα ἀριστουργήματα τῶν ἑκατονταετηρίδων εἶνε ἀφιερωμένα εἰς Αὐτόν. Ὁ Ραφαήλ, ὁ Λεονάρδος, ὁ Μιχαήλ Ἀγγελος, ὁ Θεοτοκόπουλος ἀνιψοῦνται μὲ τὴν ἐμπνευσιν τῆς δημιουργικῆς Του ἀφῆς.

Δὲν ἦτο ἀρχιτέκτων καὶ ἐν τούτοις οἱ μεγάλοι καθεδρικοὶ ναοὶ τοῦ κόσμου ἐκτίσθησαν πρὸς λατρείαν Του. **Ὁ τῶν Ναζαρέτ, ὅπως καὶ ἐν συνέβῃ ἀνεδείχθη ὁ μέγας ἀρχιτέκτων τοῦ χρόνου.**

Δὲν ἦτο ποιητής καὶ ὅμως καθιστᾷ τὴν ποιήσιν κτήμα τοῦ κοινοῦ λαοῦ καὶ εἰσάγει αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον, εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς τὴν καθημερινὴν πορείαν τῆς ζωῆς. Ὁ Δάντης, ὁ Σαίξπηρ, ὁ Μίλτων, ὁ Τεννισον καὶ μέγα πλῆθος νεωτέρων συγγραφέων **ἐλαβον τὴν ἐμπνευσιν πρὸς Αὐτοῦ.**

Δὲν ἦτο Μουσικός, ἐν τούτοις ὁ Hayden καὶ ὁ Handel, ὁ Beethoven καὶ ὁ Bach, ὁ Wagner καὶ ὁ Mendelssohn **φθάνουν εἰς τὸ μέγιστον ὕψος τῶν μετὰ τοὺς ὕμνους καὶ μετὰ τὰς συμφωνίας πρὸς τιμὴν του.**

Δὲν ἦτο κοινωνικὸς δνευροπόλος καὶ ὅμως δημιουργεῖ μίαν κοινωνικὴν συνείδησιν, μίαν κοινωνικὴν κινήσειον δύναμιν, μίαν κοινωνικὴν πορείαν, ἐν ἰσχυρῶν εὐρύ καὶ βαθύ κοινωνικὸν ρεῖμα, τὸ ὅποιον μετὰ ἐξήκοντα γενεὰς ἀκόμη κατακτᾷ ἑδαφος καὶ γίνεται ἰσχυροτάτη κοινωνικὴ δύναμις ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ζωῇ. **Τίς λοιπὸν εἶνε οὗτος, ὅστις, καθὼς λέγει ὁ Washington Gladden, στήνει μίαν κοινωνικὴν σημαίαν εἰς τὸ ἀπώτερον σημεῖον εἰκοσιν**

αίωνων και προστάσσει βασιλείς, νομοθέτας προφήτας και πολιτευτάς να βαδίζουν εμπρός με δόξας τὰς δυνάμεις των έως ότου φθάσουν εις αὐτήν;

Δὲν ἦτο ἱατρός, καὶ ὅμως ἐν ὀνόματι Αὐτοῦ μεγάλη φελαγὶς ἱατρῶν ἐξῆλθον εἰς ὅλον τὸν κόσμον διὰ νὰ θεραπεύουν. Ἱατροὶ ἱεραπόστολοι εἰς ἑκατοντάδας νοσοκομείων φέρουν τὴν θεραπείαν εἰς ἐκατομμύρια πασχόντων μεταξύ τῶν ἐνδεδῶν καὶ τῶν ἀμαθῶν καὶ τῶν ἀπερριμμένων τῆς γῆς. Ἀκόμη καὶ ἐν καιρῷ πολέμου οἱ ἀσθενεῖς, οἱ τραυματίαι καὶ οἱ ἀποθνήσκοντες περιθάλπονται ὑπὸ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ Του. Αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σταυρὸν, τὸ σημεῖον τῆς βαθυτάτης αἰσχύνῃς καὶ ἀτιμίας, μεταμορφώνει εἰς τὸ σύμβολον τῆς μεγίστης θυσίας τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς ὀρίστης ἐλπίδος.

Δὲν εἶχε πλοῦτη. Δὲν εἶχεν οὐδεμίαν περιουσίαν ὁ ἴδιος, καὶ ὅμως θήσαντο καταθέτονται πρὸς τὸν ποδῶν Του, καὶ Αὐτὸς διευθύνει τὸ ρεῦμα τῆς φιλανθρωπίας τοῦ κόσμου σήμερον. Ὑπερασπίζεται τὴν ὑπόθεσιν τῶν πτωχῶν καὶ διεγείρει τὴν συνείδησιν τῶν πλουσίων. Τὸ πνεῦμα Του διδάσκει, ἡ ἐπιτροπὴ Του δδηγεί τοὺς ἀνθρώπους εἰς νέαν κοινωνικὴν σχέσιν, εἰς νέαν ἀντίληψιν τοῦ κατ'ἐκείνους τοῦ οἰκονόμου, εἰς εὐρυτέραν καὶ γεναιότεραν δόξιν καὶ συμμετοχὴν εἰς τὴν ἀγάπην τῆς ζωῆς.

Δὲν εἶχε οἶκον, καὶ ὅμως δημιουργεῖ τὸν Χριστιανικὸν οἶκον καὶ ἐξασφαλίζει αὐτὸν ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν.

Δὲν εἶχε τέκνον, καὶ ὅμως εἶνε ὁ Σωτὴρ τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ μᾶς διδάσκει τὸ μῆθημα, τὴν ἀνεκτίμητον ἀξίαν τοῦ μικροῦ παιδιοῦ.

Δὲν ἦτο γυνή, δὲν εἶχε σύζυγον, καὶ ὅμως γίνεται ὁ Σωτὴρ τοῦ γυναικείου φύλου. Εἰς οὐδεμίαν ἄλλην θρησκείαν ἐκεῖς τῆς Χριστιανικῆς ἀνέρχεται εἰς τὴν ὕψηλὴν τῆς ἀποστολῆς τὸ γυναικεῖον φύλον. Οὕτε μία ἐκ τῶν πεντακοσίων ἐκατομμυρίων γυναικῶν τῆς Ἀσίας δύναται ν' ἀπολαύῃ τῶν θείων δικαιωμάτων τῆς, ἀνευ τοῦ Εὐαγγελίου τὸ ὅποιον ὁ Χριστὸς ἔφερε διὰ τὴν λύτρωσιν τοῦ γυναικεῖου φύλου.

Τίς λοιπὸν εἶναι οὗτος; Ἀπλῶς εἰς τέκτων εἰς χωρικὸς ἐκ Ναζαρέτ;

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔρωτε νὰ διεκρινόμεθα ὡς καλύτεροι ἄνθρωποι ἀπὸ τοῦ εἰς ἔτος μετὰ δέκα καὶ ἑννέα αἰῶνας πολιτισμοῦ, προόδου καὶ μορφώσεως ἀπὸ τῆς διαφοράς κέντρα τῆς παιδείας καὶ τῶν γοιμμάτων, ἀπὸ τῆς πανεπιστήμια καὶ τῆς κολλέγια, ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων. Καὶ ὅμως Αὐτὸς ἐξέχει ὑπεράνω πάντων μὲ ἀπόλυτον ἡθικὴν μεγαλειότητα, ἡ ἐννοία κεντρικῆς φυσιογνωμίας ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ὁ δεσπότης χωρικῆς δὲ ὅλων τῶν αἰώνων.

Ἄς μὴ λημονώμεν ἕκ τινος ὁδοιπορίας καὶ συνεσταλμένων ὁρίων καὶ περιθάλοντες ἀνέδειξεν Ἐαυτὸν καὶ τίς πεποιθεῖται τῆς ζωῆς Του. Ποῦ οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν δὲν θὰ ἐλθῇ εἰς τὴν ἀνίγκην ν' ἀντιμετωπίῃ τισὶν τοῦτον περιτριμμένους ὁδούς. Αὐτὸς. Ἐν τοῦτοις ποταμοῖς δὲν ἐξέφρασε παράπονον κατὰ τῶν περιστάσεων σου, δὲν ἠγωνίσθη ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων οἰτινὲς ἐπέπληξαν τοὺς ἡλούς εἰς τὰς χεῖρας Του. Δὲν ἀνέμειλλεν κατὰ τοῦ Παλάτου. οὕτε ἐμίσησε τὸν Ἰουδαῖον. «Τὸ ποτήριον τὸ ὅποιον μοι ὤδων ὁ Πατήρ μου, δὲν θέλω πίνει αὐτό;» Ἄρα;

εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου παρετηρήθη τρομερὰ ἀποπλάνησις τῆς δικαιοσύνης. Ἐδῶ ἐξευλύχθη ἡ μεγάλη τραγωδία ἡ ζωὴ ἐκείνη ἡ μία ἐφ' ἧς ἔστι ὁρίζετο ἡ ἐλπίς τοῦ κόσμου ἀπεκόπη διὰ τραγικοῦ θανάτου. Ὅλοι οἱ ὕψηλοί σκοποὶ Του καὶ τὰ ἰδεώδη, αὐτὴ ἡ ἐλπίς τοῦ κόσμου, ἐτερματίσθη εἰς τὸν ἐπονεϊδιστὸν σταιρὸν, εἰς ἐνὸς ἐγκληματίου τὸν θάνατον.

Ἐὰν ἡδυνήθη νὰ λάβῃ τὴν τρομερὰν ἐκείνην ἀδικίαν, ἐκείνο τὸ πάθημα, τὸ αἶσχος καὶ τὸν θάνατον καὶ νὰ μετατρέψῃ αὐτὴν εἰς ἐλπίδα τοῦ κόσμου, εἰς δόξαν καὶ σωτηρίαν, εἰν ἡδυνήθη νὰ μεταβάλλῃ αὐτὴν, διατὶ λοιπὸν νὰ μὴ δύναται νὰ μεταβάλλῃ κάθε τι, καὶ διὰ τοῦ Χριστοῦ ἡ φιλοσοφία τῆς ζωῆς μας νὰ εἴνε, «Ἐξυρρομεν θεὶ πάντα συνεργοὺν εἰς τὸ ἀγαθὸν εἰς τοὺς ἀγαπῶντας τὸν Θεόν».

Ἐὰν πραγματικῶς πιστεύῃς τοῦτο, δὲν εἶνε ἀνίγκη νὰ φιλονικῇς μετὰ τὰς περιστάσεις σου, καὶ οὕτε νὰ μαρτυροῦν διὰ τὴν ἀδυναμίαν σου καὶ τοὺς περιορισμούς. Εἶνε τὸ ποτήριον τὸ ὅποιον ὁ Πατήρ σου σοὶ δίδει.

Ἄς σημειώσωμεν ὅτι ἔκαμεν οὐκ ἰσχυρὸν Ἐαυτὸν καὶ τὰς πεποιθεῖς τῆς ζωῆς Του, ἀλλ' ἔκαμε καὶ ἀνέδειξε τοὺς τόπους οὓς ἤγγιξε. Ἡ Βηθλεὲμ δὲν ἦτο παρ' ἑνὶ ἀσημοῦ, πενιχρὰ ποιμενικὴ κώμη, τώρα ὅμως ὅλος ὁ κόσμος ἀντηχεῖ μετὰ τὸν ὕμνον,

«Ὡ μικρὰ κώμη τῆς Βηθλεὲμ!»

Ἐκεῖ ὑπάρχει εἰς λίθος, φέρων ἀργυροῦν ἄστρον μετὰ τὰς λέξεις, «Ἐνταῦθα εἰ τῆς Παρθένου Μαρίας ἐγεννήθη ὁ Χριστός». Αὐτὸς ἀνέδειξε τὴν Ναζαρέτ. Αὐτὸς ἀνέδειξε καὶ αὐτὴν τὴν ἔρημον, ὅπου ἐὰν τεσσαράκοττα ἡμέρας πεινῶν καὶ ἐξηντημέην ἀντεμετώπισε τοὺς μεγάλους πειρασμούς τῆς ζωῆς του. Πειρασθεῖς καὶ πεινάσας ἐπιστρέφει ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος μετὰ ἀρχαῖς δυνάμεις, εἰς σωτὴν τὴν ἡττημένην ἀνθρωπότητα. Καὶ αὐτὸν τὸν Γολγοθᾶ, τὸν τόπον τοῦ κρανίου, καὶ τῶν λευκῶν ὀστέων, μεταμορφώνει εἰς σημαντικώτατον σημεῖον τῆς γῆς δι' ἡμᾶς, διότι ἐκεῖ ἀπέθινε. Τὴν γῆν εἰς τὴν ὅποιαν ἔζησε καὶ ἔδρασε κατέστησε Ἀρίαν ἱὴν, τὸ προσκύνημα τοῦ κόσμου.

Τὶ κάμνεις σὺ καὶ ἐγὼ διὰ τὴν μέσην εἰς τὴν ὅποιαν ζῶμεν, διὰ τὴν πόλιν μας, τὸ χωρίον μας, τὴν ἐπαρχίαν, τὴν Νομὸν ἢ τὸ ἔθνος μας; Ὁ Ἰησοῦς ἀνέδειξε ἐξ πάντων τόπων εἰς τὸν ὅποιον ἐπάτησεν. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀνέδειξε μόνον ἑαυτὸν, τὰς περιστάσεις Του καὶ τοὺς τόπους, δαὸν ἐπάτησεν. Αὐτὸς ἀνέδειξε καὶ τοὺς ἀνθρώπους Ἐστάθη ἡμέραν τινὲς πρὸς τὸν Σίμωνα, τοῦ ἀσάτου. Ἐνέβλεψεν εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του, ἐπὶ δὲ τὰ ἀράματα καὶ τίς βλασφημία καὶ ἀναθεματισμοῦ, ὑπὸ τὴν ἀστυσίαν καὶ τὴν ἀδυναμίαν του, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν, «Σὺ ὀνομάζω βράχον, καὶ ἐπὶ τοῦ συντετριμμένου τούτου βράχου θὰ κτίσω αἰώνιον οἶκόν δόξης». Ἐκαμὲ τὸν Σίμωνα Πέτρον εἰς ἄνθρωπον ἀσθενῆ ὡς τὸ ὕδωρ, ἰσχυρὸν ὡς τὸν βράχον. Βλέπει κάτωθεν τῆς ἀδυναμίας σου τῆς ἀποτυχίας σου, τοῦ πειρασμοῦ σου καὶ τῆς ἀμαρτίας καὶ λέγει «θὰ σὲ κτίσω νέον ἄνθρωπον».

Ἀφήσας τὸν Σίμωνα, ὀλίγον περαιτέρω εὐρίσκει τὸν Ἰακώβον καὶ τὸν Ἰωάννην, τοὺς ἐνὶ τῇ βροχῇ, οἱ ὁποῖοι ἤθελον νὰ κατεβιβάσουν πῦρ

ἐξ οὐρανοῦ νὰ καταστρέφουν τὰ χωρία τὰ ὁποῖα δὲν ἐδέχθησαν αὐτοὺς. Καὶ ὅμως μεταβάλλει τὸν «εὐδὸν» τῆς βροντῆς τὸν Ἰωάννην, εἰς τὸν ἀπόστολον, τὸν ὁποῖον ἠγάπα, ὅστις ἔκρυπεν εἰς τὸ στήθος Του εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ὅστις ἔγραψεν τὰς ἀπαραιμίλλους ἐκείνας ἐπιστολάς τῆς ἀγάπης. Εὐρίσκει τὸν Ζαχαρίον. Ἐνα ἐλεεινόν, χαμερπῆ τελώνην, ἕνα τοκογλύφον **Ἑβραῖον**, ὅστις διέρχεται μίαν ὥραν μετ' αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν **δημιουργικὴν Του ἀφῆν γίνεται ὁ πρῶτος φιλάνθρωπος**. «**Ἴδου τὰ ἡμῶν τῶν ὑπαρχόντων μου δίδω εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐὰν ἡδίκησα ἢ ἐσυκοφάντησά τινα, ἀποδίδω τὸ τετραπλοῦν**». Αἰφνιδίως ὁ ἰδιοτελής γίνεται γενναῖος ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς διδάσκει αὐτὸν τὴν **ἐλευθερίαν ὑπηρεσίαν τοῦ δίδειν, τὴν ὑψηλοτέραν οἰκονομίαν τῆς ζωῆς**. Μετὰ ταῦτα εὐρίσκει μίαν ἀπερριμμένην γυναῖκα παρὶ τῷ φρέαρ, ἐν δυστυχίᾳ, χυδαῖον καὶ ἀπελπι πλάσμα, γνωστὴν εἰς τὸ χωρίον τῆς διὰ τὸ ἦθι τῆς. Ἐὰν ὑπῆρξέ ποτε χαρακτὴρ μὴ παρουσιαζών τινὰ ἐλπίδα, ἡ **γυνὴ αὐτῇ μετὰ τὸ ἀμαρτωλὸν παρελθόν τῆς, ἦτο αὕτη**. Καὶ κάτω εἰς τὰ βάθη τῆς πεπτωκυίας καὶ ἐνοχουμένης ταύτης ζωῆς, βλέπει καὶ ἀνακαλύπτει φρέαρ ὕδατος ζώντος ἐντός τῆς ψυχῆς ταύτης, **μίαν πηγὴν κεκοιμημένων παιδωνοτήτων**, αἱ ὁποῖαι ἐκτείνων ἐνώπιον τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς πίστεως, **μετὰ τὴν ἀφῆν τῆς ἀγάπης**. Βλέπει κεκοιμημένας μεγάλας ἐπιδεκτικότητας εἰς τὴν ζωὴν τῆς. Μετὰ τὸν πόθον καὶ τὸ ἐνδιαφέρον πρὸ τοῦ θεήματος τῆς σπαταληθείσης ζωῆς τῆς, κρῖναι, **ἐὰν ἐγνώριζες τὴν δωρεάν καὶ τὸν δοτήρα—ἐὰν μόνον ἐγνώριζες τί σοι δίδει—ἐὰν ἐγνώριζες, σὺ ἤθελες ζητήσῃ, καὶ ἐγὼ ἤθελον σοὶ δώσω**. Καὶ τότε ἐξέφρασε τοὺς ζώντας ἐκείνους λόγους, οἱ ὁποῖοι ἐφθασαν εἰς ἡμᾶς διὰ μέσου τῶν αἰώνων: «**Ὅστις ὅμως πίει ἐκ τοῦ ὕδατος τὸ ὅποῖον ἐγὼ θέλω δώσω εἰς αὐτόν, δὲν θέλει διψᾶσαι εἰς τὸν αἰῶνα**».

Ἐνα **πρῶγμα γνωρίζω** εἶπε ὁ Χριστὸς ἰκανοποιεῖ. Εἴτε ὑγιής, εἴτε ἀσθενής, κατ' οἶκον ἢ εἰς τὴν ξένην, ἐν φαινομενικῇ ἐπιτυχίᾳ ἢ ἀποτυχίᾳ, ἐνόσφ πίνομεν, ποτὲ δὲν θέλομεν διψᾶσαι.

Ἡ νέα ζωὴ εἶνε ἐξ ἰσοῦ τόσον φυσικὴ ὅσον τὸ πίνειν ἢ ὡς τὸ ἀναπνεῖν. Καὶ τί θίγει εἶνε ἄρτι γε ὁ οὐρανὸς ὅταν συναντηθῶμεν ἐκεῖ; Βεβαίως οὐχὶ κυριολεκτικῶς χρυσὰ ὁδοί, οὔτε τὸ διάφορον περιβάλλον, οὔτε οἱ ἄγγελοι καὶ αἱ κιθάραι, ἀλλ' αὕτη ἡ παρουσία Αὐτοῦ τοῦ Κυρίου. **Πλὴν ἔχωμεν Ἀδελφὲς ἐδῶ καὶ τώρα**. Ἀς προσηλώσῃ μὲν ἅπασι ἐτι τὸν νοῦν μας εἰς τὰ ἄνω καὶ θίγῃ εὐρωμεν ὅτι ὁ οὐρανὸς εἶνε ἐδῶ. Δὲν ἀποσύρῃται ἀπ' ἡμῶν, ἀλλ' ἡμεῖς ἀποσυρόμεθα ἀπ' αὐτοῦ, Ὁ Θεὸς εἶνε ἐδῶ καὶ καὶ κοινὸς θάμνος κραυγάζει: «**Ὁ τόπος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἱστασαι εἶνε γῆ ἀγία**».

Ὁ Χριστὸς ἔκαμεν ἡ ἐμὸρφωσις πάντων ζωὴν, ἡ τις παρεδόθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν του. **Μετὰ τὴν ἀφῆν του ὁ Σαῦλος γίνεται Παῦλος**. Ἡθικὸν θαῦμα γίνεται εἰς τὴν ζωὴν τοῦ διώκτου τούτου. «**πνεύματος ἀπειλὴν καὶ φόνον**». Ἴδου ὁ ἄνθρωπος, ὅστις παρίστατο ἀκαμπτὸς εἰς τὸν λιθοβολισμὸν τοῦ Σαφίνου, ὅστις γίνεται τόσον **εὐαίσθητος ὡς γυνή, γλυκὺς ὡς μικρὸν παιδίον, γάφων εἰς τὰς ἐπιστολάς του μετὰ πολλῶν δακρύων**. Ἐκεῖνος ὅστις μετέβαλε τὸν Σαῦλον, τὸν διώκτην, εἰς Παῦλον τὸν Ἀπόστολον, δύνανται νὰ μεταβάλῃ τὴν **ἐδικήν σου καὶ τὴν ἰδικήν μου σκληρὰν καρδίαν**.

Ὁ Ἀδριανὸς, ὁ ἄθεος καὶ ἐκλυτός φοιτητὴς τῆς φιλοσοφίας, ὁ δοῦλος τῶν παθῶν, ὁ ἀσθενὴς κατὰ τὴν θέλησιν καὶ ἀστατος ὡς ὁ ἀῆρ, ὁ συνεχῶς προβαίνων εἰς ἀποφάσεις νέας καὶ παραβαίνων αὐτάς, ἐν μιᾷ ὥρᾳ μεταβάλλεται εἰς νέον ἄνθρωπον. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀνυπέβλητος εἰς τὴν ἁμαρτίαν, γίνεται ὁ ἱερὸς Ἀδριανὸς καὶ ἐπισκοπὸς, συγγραφεὺς καὶ κήρυξ, ὁ μέγας ἐκκλησιαστικὸς πατὴρ τῶν ἡμερῶν του.

Ὁ Francis ὁ ἀκόλαστος νέος ἐξ Assici, ἄθεος καὶ ἀπελπίς, ἐπιστρέφει ἐκ τῆς ζωῆς τῆς κραιπάλης καὶ τῶν παθῶν, ὅταν ἤκουσε τὴν πρόσκλησιν «**Ἐλθε εὐαγγελίσαι μου**» καὶ ἐγείρεται νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν κύριόν του τὸν **Ποιητὴν τῶν ἀνθρώπων**. Καὶ αὐτὸς συνάξει περὶ τοῦ δώδεκα νέους, οἵτινες οἰκιοποιούνται τὸ πνεῦμα Ἐκεῖνον, ὅστις ἤδη κατέχει τὴν ζωὴν του. Ἐξέρχονται ἐν πτωχείᾳ ἐν χαρᾷ κοιμώμενοι εἰς τὰς ὁδοὺς, ἐργαζόμενοι μετὰ τῶν χωρικών εἰς τοὺς ἀγρούς, κηρύττοντες εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἐκχέοντες τὴν ζωὴν των εἰς ἀκατάβλητον ὑπηρεσίαν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. Ἀπορρίπτοντες τὰ ἀξιώματα καὶ τοὺς τίτλους βασιλέων, καρδινάλιων, παπῶν καὶ πριγκίπων, ζῶντες μετὰ τῶν λεπρῶν, θεραπεύοντες τοὺς ἀσθενεῖς, περιθάλποντες καὶ ἀνακουφίζοντες τοὺς ἐνδεεῖς, ζῶσιν οὕτως, ὥς ὅτι ὅλη ἡ Ἰταλία στρέφεται πρὸς αὐτοὺς.

Ἐυρίσκει τὸν George Whitefield, τὸν κάηλον εἰς τὴν κατηλειόν, ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους Του «**Ἐλθε εὐαγγελίσαι μου George Whitefield καὶ θὰ σὲ κάμω ἀλίστα ἀνθρώπων**». Ἐγείρεται μετὰ τὴν πρόσκλησιν Του διὰ νὰ γίνῃ ὁ φλογερὸς Εὐαγγελιστὴς τῆς Ἀγγλίας, τῆς Σκωτίας καὶ τῆς Ἀμερικής.

Ἐν ἀγροίκον παιδίον ἐκ τινος χωρίου, ἀκούει τὴν πρόσκλησιν Του «**Ἐλθε εὐαγγελίσαι μου, George Williams**». Τὸ χωρικὸν παιδίον ἱσταται ἐπὶ τῆς μεγάλης γεφύρας τοῦ Λονδῶν καὶ βλέπει πρὸς τὴν πλινθόουσαν εἰς τὸν πειρασμὸν καὶ τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ οὗτος συνάξει περὶ τοῦ δώδεκα νέους καὶ ἱδρύει τὸν Σύλλογον τῶν Χριστιανῶν νέων, καὶ ὡς ἀποτέλεσμα μία ἀπέραντος διοργάνωσις ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου νέων εἰς τεσσαράκοντα χώρας ἀνωρίζεται νὰ οἰκιοποιηθῇ τὴν δύναμιν τοῦ Ποιητοῦ τούτου τῶν ἀνθρώπων. Διαρκοῦντες τοῦ πολέμου, ὁπισθεν πάσης γραμμῆς πλοῦς, μετὰ τὰ στρατεύματα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, εἰς τὰς μεγάλας συγκεντρώσεις καὶ εἰς τὰ στρατόπεδα τῶν αἰχμαλώτων ἀπὸ τῆς Ἀφρικής εἰς τὴν Ρωσσίαν, ἀπὸ τῆς Ἀλβανίας εἰς τὴν Ἰνδίας, ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὰ πεδία τῆς Μεσοποταμίας, χιλιάδες ἀνθρώπων ἠγέρθησαν μετὰ τὴν πρόσκλησιν Του, διὰ νὰ προσφέρωσιν τὴν ζωὴν των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν τραυματιῶν, τῶν αἰχμαλώτων καὶ τῶν ἐνδεῶν τοῦ μεγάλου τούτου Ποιητοῦ τῶν ἀνθρώπων. Ὁ χωρικός οὗτος παῖς εἶχεν ὀλιγοτέρας εὐκαιρίας, ὀλιγοτέρων ἐκπαίδευσιν, ὀλιγοτέρα χαρίσματα παρὰ πολλοὶ ἐκ τῶν μαθητῶν καὶ μελῶν τοῦ μεγάλου τούτου σωματείου τοῦ ὁ οἶου ἦτο ὁ ἰδρυτής, ἀλλ' ἔχομεν ἡμεῖς ἀφιερώσει ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ζωὴν μας ταύτην εἰς τὴν παντοδυναμίαν καὶ εἰς τὸν πόθον τῆς ζωῆς Του;

Οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς μεγάλους νοῦτους εὐεργέτας τοῦ παρελθόντος, ὅχι μόνον εἰς τὸν George Whitefield καὶ εἰς τὸν George Williams, ἀλλὰ καὶ εἰς σὲ ὁμοίως, ἢ πρόσκλησίς Του ἔρχεται σήμερον, «**Ἐλθε εὐαγγελίσαι μου καὶ θὰ σὲ κάμω**». Ὅτι οἱ πρῶτοι ἐκεῖνοι

αλλεῖς ἠγέρθησαν διὰ νὰ ἀκολουθήσουν Αὐτόν πόσον ἐγνώριζον, πόσον ἐπίστευον, πόσον μικρὸν ἦτο τὸ σύμβολον τῆς πίστεώς των; Ἀπλῶς ὡς ἦσαν, μὲ ὅλην τὴν ἀνάγκην των καὶ τὴν ἀμφιβολίαν, ἠγέρθησαν διὰ νὰ ἀκολουθήσουν Αὐτόν, καὶ ἔκτοτε ἀκολουθοῦν.

Ἡμέραν τινὰ θέλομεν ἴδει Αὐτόν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, ὅταν ἐξυπνήσωμεν ὅμοιοι μὲ Αὐτόν. **Ὡ, εἴθε ἕκαστος νὰ πλησιάσῃ τότε καὶ νὰ θέσῃ πρὸ τῶν ποδῶν Του ἐν λευκὸν ἄνθος, τὸ καθαρόν «λευκὸν ἄνθος μιᾶς ἀμέμπτου ζωῆς».**

Σήμερον μία φωνὴ ἐγείρεται ὑπεράνω τοῦ πλήθους ἥτις μᾶς καλεῖ, **«Ἐλθετε ὀπίσω μου καὶ θέλω σὰς κάμει».**

Εἶσαι Χριστιανός, πολὺ πιθανόν, ἀλλὰ μόνον ἐν κλάσμα ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ὅστις ἠδύνασο νὰ ἴησ. **Θὰ παραχωρήσῃς εἰς Αὐτόν σήμερον μὲ πλήρη καὶ φαιδρὰν παραχώρησιν ὅλην τὴν ζωὴν σου, πᾶν ὅ,τι εἶσαι, πᾶν ὅ,τι ἔχεις, καὶ πᾶν ὅ,τι ἐλπίζεις νὰ γίνῃς;**

ΤΟ ΠΙΣΤΕΥΩ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

ΥΠΟ ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΝΑΒΙΑ

«Τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν»

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα ἐτησίως ἄγεται εἰς ἀνάμνησιν ἰδίᾳ τῆς ἀναστάσεως τοῦ σταυρωθέντος. Καὶ ἔτι πλέον. Ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία τοσοῦτον ἐξῆρε τὴν ἀνάμνησιν ταύτην, ὥστε τηροῦσα τὸν ἀρχαῖον νόμον τῆς ἐβδομαδιαίας ἀναπαύσεως, μετήνεγκεν αὐτῇ τὴν ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ Σαββάτου εἰς τὴν Κυριακὴν, ἡμέραν ἐπέτειον ἐκείνης, καθ' ἣν ὁ Χριστὸς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τάφου. Οὕτω δὲ ἐκάστη Κυριακὴ καθίσταται ἐβδομαδιαία τελετὴ τῆς ἀναστάσεως, ἐκάστη Κυριακὴ δέον νὰ εἶνε Πάσχα.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Σαββάτου, τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἔκειτο ἐν τῷ τάφῳ. Τὴν ἐπαύριον Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ εὗρεσκε τὸ μνήμα κενόν καὶ ἀναγγέλλει τοῦτο εἰς τοὺς Ἀποστόλους. Τότε ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης σπεύδουσι δρομαίως εἰς τὸν κήπον, ὅπου ἦτο ὁ τάφος καὶ καταλαμβάνουσι τέλος ὅ,τι μέχρι τοῦδε δὲν ἠγνόησαν καλῶς, ὅτι δηλ. ὁ Κύριος αὐτῶν ἔπρεπε νὰ ἀναστῇ. Ὁ Ἰησοῦς ἐμφανίζεται ἐν τῷ κήπῳ εἰς τὴν Μαρίαν καὶ τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰσέρχεται εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι, δεικνύει εἰς αὐτοὺς τὰς ὑπὸ τῶν ἡλῶν τετρωμένας αὐτοῦ χεῖρας, τὴν ὑπὸ τῆς λόγχης Ρωμαίου στρατιώτου νενυγμένην πλευρὰν αὐτοῦ καὶ λέγει: **«Εἰρήνῃ Ὑμῖν».** Φανεροῦται εἰτα εἰς δύο μαθητὰς μεταβαίνοντας εἰς Ἐμ-

μαούς. Ἐμφανίζεται ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Τιβεριάδος θαλάσσης, ὅτε καὶ ἐπανάγει εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα τὸν Πέτρον, ὅστις καθὼς τρεῖς αὐτὸν ἠγνόηθη, οὕτω τρεῖς παρωμῆθη νὰ διακηρύξῃ τὴν ἀγάπην, τὴν ἐπανορθοῦσαν τὴν δειλίαν, ἐφ' ἣ ἔκλαυσε πικρῶς. Ὁ Παῦλος ὁμολογεῖ ὅτι μετὰ τὴν Ἀνάστασιν αὐτοῦ ὁ Κύριος **«ὥφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν αἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι».**

Τέλος ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τῶν Πράξεων βεβαίῳ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὥφθη τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πολλάκις, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα.

Οἱ ἀπόστολοι σκορπίζονται ἀνὰ τὸν κόσμον. Ὑπακούοντες εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ διδασκάλου των, παρίστανται ὡς μάρτυρες Αὐτοῦ καὶ πρὸ παντός μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως αὐτοῦ. **«Ὁ Θεὸς ἀνέστησε τὸν Ἰησοῦν, οὐ πάντες ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες»**, εἶνε ἡ σταθερὰ βᾶσις τοῦ κηρύγματος τῶν ἀποστόλων. Ὁ θάνατος τοῦ οἰκείου Διδασκάλου ἐβύθισεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀποθάρρυνσιν. Ἀλλ' ἐπανεῖδον αὐτὸν πλήρη ζωῆς καὶ μετὰ τῆς χαρὰς τῆς πίστεως ἔμελλον ν' ἀφήσωσιν ἐν τῷ κόσμῳ τὴν κρηυγὴν ταύτην τοῦ θριάμβου, **ἀνέστη!** Ἡ ἀνάστασις Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἦτο διὰ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἡ ἀπόδειξις τῆς πραγματικότητος τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, ἡ ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ὁ σταυρωθεὶς ἦτο ὁ Χριστὸς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ταύτην δὲ ἀκριβῶς τὴν ἀπόδειξιν παρείχεν ὁ ἀπόστολος Πέτρος εἰς τοὺς Ἰουδαίους κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς. **«Τοῦτον λαβόντες διὰ χειρῶν ἀνόμων προσπῆξαντες ἀνείλετε, ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε».** Ταύτην τὴν ἀπόδειξιν παρείχεν ὁ ἀπ. Παῦλος, εἰς τοὺς ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ συνηθροισμένους Ἀθηναίους ὅπως ἀκούσωσιν αὐτοῦ. Βεβαίῳν ὅτι ὁ Θεὸς ἔστησε τὸν Ἰησοῦν ἵνα κρῖνῃ τὸν κόσμον, προσθέτει, **«ἐν ᾧ πίστιν παρασχὼν πάσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν».**

Ἡ ἀνάστασις ἄρα τοῦ Χριστοῦ ἦτο διὰ τοὺς Ἀποστόλους, καὶ πρέπει νὰ εἶνε διὰ τοὺς Χριστιανούς, μία τῶν ἀποδείξεων τῆς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου ἀλλ' ἔτι πλέον εἶναι ἀντικείμενον πίστεως. Διὰ τὸ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ἐξῆλθε ζῶν ἐκ τοῦ τάφου; **«Καθότι οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ».** Διὰ τὸ τοῦτο δὲν ἦτο δυνατόν; Διότι ὁ ἐπειζῶς οὗτος εἶνε ὁ ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς. Ἡ ἀνάστασις αὐτοῦ εἶνε ἐχέγγυον τῆς ἡμετέρας, διδάσκουσα ἡμᾶς ὅτι ὁ θάνατος εἶνε μία τῶν μεγάλων λειτουργιῶν τῆς ζωῆς, διότι εἶνε μετάβασις εἰς τρόπον ὑπάρξεως ἀνωτέ-

ρας τῆς παρουσίας, εἶνε τὸ τέρμα τῆς ὁδοιπορίας ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἡ εἴσοδος εἰς τὴν ἀληθῆ πατρίδα. Ὁ ἀπ. Παῦλος γράφει: «Εἰ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ἡμῶν· ἐτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν».

Ἡ ἐκ τοῦ τάφου ἐξοδος αὐτοῦ, εἶνε καὶ ὁ θρίαμβος καὶ κατὰ τοῦ θανάτου, διὰ τοὺς ἐνουμένους μετ' αὐτοῦ, εἶνε ὁ φωτισμὸς τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας. Ἡ ἐννοια περὶ ζωῆς πέραν τοῦ τάφου ἀπαντᾷ εἰς πᾶσας τὰς θρησκείας καὶ εἰς τὰς μᾶλλον παραμορφωμένας. Ἀλλ' ἡ ἐννοια αὕτη πολλάκις φαίνεται συνοδευμένη ὑπὸ πατηλῶν δεισιδαιμονιῶν. Τὸ **Εὐαγγέλιον καθαῖρον αὐτὴν ἐθήκεν ἐν νέῳ καὶ ἀγίῳ φωτί.**

Ἡ ἐορτὴ λοιπὸν τοῦ Πάσχα καὶ ἐκάστη Κυριακὴ ὀφείλουσι νὰ ἀνακαινίσωσι καὶ ζωογονήσωσι τὴν πίστιν εἰς τὸ πέραν τοῦ τάφου μέλλον. **Οὕτως ἀραγε συμβαίνει παρ' ἡμῖν; Δὲν ἀπορροφώμεθα ὑπὸ τῶν ἐργασιῶν, τῶν ἀγώνων, τῶν ἐλπίδων, τῶν φόβων τῆς ἐπιγείου ζωῆς; Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι οὐδέποτε πρέπει ὁ οὐρανὸς νὰ ἐμποιῇ εἰς ἡμᾶς λήθην τῆς γῆς, ἀφ' οὗ ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐκκληροῦμεν ἐνταῦθα τὸ καθήκον μας ἐξαρτᾶται ἡ μέλλουσα ἡμῶν τύχη. Ἀλλ' μήπως πολυλάκις ἡ γῆ δὲν ἀναγκάζει ἡμᾶς, ὅπως λησμονώμεν τὸν οὐρανόν; Μὴ ἀπαγγέλλωμεν τὸ ἄρῃρον τοῦ συμβόλου τοῦτο, δι' οὗ βεβαιούται ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου, χωρὶς νὰ προβάλωμεν εἰς ἑαυτοὺς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ἐνταῦθα εἵμεθα ξένοι καὶ ὁδοιποροί, ὧν ἡ ἀληθὴς πατρίς εἶνε ὁ οὐρανός.**

ΕΥΓ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ ΔΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΡΑΒ. ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟΝ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΟΡΑΝΙΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Παρακολουθήσωμεν τώρα τὴν βιογραφίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καθὼς αὕτη διατυπώσεται ἐν τῷ Κορανίῳ καὶ διασαφηνίζεται, ἵνα μὴ εἰπωμεν περιπλέκεται καὶ ἐπισκοπίζεται, ὑπὸ τῶν πολλῶν τοῦ Κορανίου Σχολιαστῶν καὶ Ἑξηγητῶν 2).

Α.) Σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ.—Τὸ Κοράνιον τοιούμενον λόγον περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τῆς Θεοτόκου Μαρίας γράφει τὰ ἑξῆς.

“37.- Καὶ εἶπεν ὁ Ἄγγελος· Μαρίμ, ὁ Κύριός σου ἐξελέξε σε καὶ ἐτήρησέ σε ἀγνὴν πάσης κηλίδος, μεταξύ ὄλων τῶν γυναικῶν...”

“38.- Μαρίμ! Σέβου τὸν Κύριον, προσκύνησον καὶ κλίνον τὸ γόνυ ἐνώπιον αὐτοῦ μετὰ τῶν δεομένων...”

“39.- Αὐταὶ εἰσιν αἱ ἀποκαλύψεις αἱ μέχοι τοῦδε ἡγνώσις καὶ τὰς ὁποίας σοὶ ἀποκαλύπτωμεν” Σὺ δὲ δὲν ἴσο μετ' αὐτῶν ὅταν ἐρρίψαν τοὺς καλάμους, ἵνα ἴδωσι τίς ἠθέλεν ἀναλάβει τὴν ἀνατροφὴν τῆς Μαρίας, οὔτε ἴσο παρὼν ὅτε συνεζήτουν...”

“40.- Μαρίμ! Εἶπον οἱ ἄγγελοι, ὁ Θεὸς σοὶ ἀναγγέλλει τὸν Λόγον αὐτοῦ. Ὁ Μεσσίας θὰ κληθῇ Ἰησοὺς υἱὸς τῆς Μαρίας, ἐνδοξος ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτ' καὶ ἐν τῷ μέλλοντι καὶ εἰς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου...”

“41.- Θὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας αὐτοῦ καὶ εἰτα γινόμενος ἀνὴρ. Ἔσεται δὲ ἐκ τῶν ἐναρέτων...”

“42.- Κύριε, ἀπήντησεν ἡ Μαρίμ, πῶς δύναμαι ν' ἀποκτήσω υἱόν, ἐνῷ ἄνδρα δὲν γνωρίζω; Ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος· οὗτος ὁ Θεὸς δημιουργεῖ, τι βούλεται· Λέγει “γενήθῃτω, καὶ γίνεται 1).

Καὶ ἄλλαχού γράφει τὸ Κοράνιον ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ ἀκόλουθα: “16.- Ὁ Μωάμεθ! Πραγματεύθητι ἐν τῷ Κορανίῳ περὶ τῆς Μαρίας, πῶς αὕτη ἀπεσύρθη τοῦ οἴκου αὐτῆς, πορευθεῖσα πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ναοῦ...”

“17.- Ἐκαλύφθη διὰ πέπλου, ὅστις ἀπέκρυπεν αὐτὴν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν. Κατεπέμψαμεν αὐτῇ τὸ Πνεῦμα ἡμῶν, ὅπερ ἐνώπιόν της ἔλαβεν ἀνθρωπίνην μορφήν...”

“18.- Αὕτη δὲ εἶπε· ζητῶ καταφύγιον παρὰ τοῦ οἰκτιρημοῦ ἐναντίον σου, ἐὰν φοβῆσαι αὐτόν...”

“19.- Οὗτος δὲ ἀπεκρίθη· ἐγὼ εἰμι ἀπόστολος τοῦ Κυρίου σου, πεμφθεὶς πρὸς σέ ὅπως σοὶ δώσω υἱὸν ἅγιον...”

“20.- Πῶς τοῦτο, προσέθηκεν αὕτη ἐνῷ ἄνδρα οὐ γινώσκω καὶ ἐνῷ οὐκ εἰμι ἀκόλαστος...”

“21.- Ὁ δὲ ἀπεκρίθη· οὕτω γενήσεται· ὁ Κύριός σου εἶπε, τοῦτο δι' ἐμέ εἶναι εὐκόλον. Ἔσται δὲ σημεῖον τοῖς ἀνθρώποις καὶ τεκμήριον τῆς ἡμετέρας μακροθυμίας. Τὸ θέσπισμα ἀπηγγέθη ἤδη...”

“22.- Συνέλαβεν υἱὸν καὶ ἀπεσύρθη εἰς μεμακρυσμένον μέρος...”

Ἡ διδασκαλία αὕτη τοῦ Κορανίου περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τῆς Θεοτόκου Μαρίας, ἀπανθίζει ἡμᾶς τὴν σχετικὴν Χριστιανικὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν ἐκ τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν ἀναγράφει μόνον ὁ Λουκᾶς 3). Τὸ γεγονός τοῦτο σοβαρῶς ἀπασχόλησε τὸν νέον τῆς Ἀραβίας προφήτην, τὸν θανμαστήν τοῦ ἀστρομάντεως καὶ ἀρειανοῦ καλογήρου Μπαχέρ. Τὸ Κοράνιον παραδέχεται, ὅτι ὁ Μεσσίας Ἰησοὺς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἐγεννήθη ἐκ τῆς “ἀγνῆς ἀπὸ πάσης κηλίδος, Μαρίμ ἡ ὁποία συνέλαβε διὰ τῆς ἐμφάνισως τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. Τὸ Ἅγιον τοῦτο Πνεῦμα εἶνε ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ. Οὗτος πλησιάσας πρὸς τὴν Μαρίμ καὶ ἐμφύσας εἰς αὐτὴν μετεβίβασε τὸ θεῖον ἐμφύσημα, ὡς δια ηλεκτρικοῦ ρεύματος, εἰς τὴν γαστέρα αὐτῆς, ὅπου ἔλαβεν ἀνθρωπίνην μορφήν.

Οἱ Σχολιασταὶ τοῦ Κορανίου ἐπεχείρησαν νὰ διερμηνεύσωσι τὸ πνεῦμα τοῦ Μωάμεθ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἀλλὰ παρ' ὅλην τὴν πυκνὴν φάλαγγα τῶν ἐπεξηγήσεων καὶ ἀντιλήψεων τὸ γεγονός παραμένει μυστήριον, τόσον διὰ τοὺς μύστας τοῦ Κορανίου, ὅσον καὶ διὰ τοὺς πεφωτισμένους ὁπαδοὺς τοῦ Εὐαγγελίου. Σὺ δὲ, λέγει διάσημός τις Θεολόγος, μὴ ζητήσεις πῶς συνέλαβε, μηδὲ περιεργάσῃ πῶς διεπλάσθη τὸ ἔμβρυον, τοῦτο δὲ γινώσκει μόνον ὁ σπασάκωνται ὁ

Υἱὸς εὐδοκία Πατρὸς καὶ συνεργεία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος...

Διαφωνοῦσι δὲ οἱ σχολιασταὶ καὶ ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῆς συλλήψεως. Ὑπάρχουσιν οἱ παραδεχόμενοι τὸ φυσικὸν καὶ σὺνηδες διήγημα τῶν ἐννέα μηνῶν, μετὰ τὸ πέρας τῶν ὁποίων ἐπέρχεται ἡ γέννησις. Τινὲς ἐλαττοῦσι τὸ διάστημα τοῦτο κατὰ ἓνα μῆνα, διατεινόμενοι—καὶ ἐν μέρει ἔχουσιν δίκαιον—ὅτι τὰ γεννώμενα βρέφη κατὰ τὸν ὄγδον ἀκριβῶς μῆνα διὰ τὴν παραμένωσιν εἰς τὴν ζωὴν, πρέπει νὰ εἶνε προωρισμένα διὰ μεγάλη καὶ σοβαρὰ γεγονότα. Κατὰ δὲ τὴν Τρίτην καὶ τελευταίαν ἐκδογὴν, ὁ χρόνος τῆς συλλήψεως τοῦ Ἰησοῦ διήρκεσε μίαν, καὶ μόνον μίαν, ὥραν καὶ μᾶς φαίνεται, ὅτι ἡ γνώμη αὕτη εἶνε πλησιέστερα πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Μωάμεθ, καθότι τὸ Κοράνιον λέγει κατὰ πιστὴν μετάφρασιν: «Ἐκαλύφθη (ἡ Μαριάμ) διὰ πῆλλου, ὅστις ἀπέκρυπεν αὐτὴν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν (δηλ. τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων). Κατεπέμφθη αὐτῇ τὸ πνεῦμα ἡμῶν, ὅπερ ἐνώπιόν της ἔλαβεν ἀνθρωπίνην μορφήν, 1). Καὶ δὲν ἀποκρύπτομεν, ὅτι τοῦτο ἀντιφάσκει πρὸς ἕτερον τοῦ Κορανίου ἐδάφειον τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκουμεν: «Συνέλαβεν υἱὸν (ἡ Μαριάμ) καὶ ἀπεσφύρθη εἰς μεμικρυσμένον μέρος, 2). Προφανὴς ἀντίφασις!

Τὸπος τοῦ εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς συλλήψεως, κατὰ μὲν τοὺς Χριστιανοὺς συγγραφεῖς εἴτε ἡ Ναζαρεθ, κατὰ δὲ τὸ Κοράνιον τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου εἶνε καὶ ὁ «ναὸς, τοῦ Σολομῶντος» «...ἀπεσφύρθη (ἡ Μαριάμ) τοῦ οἴκου αὐτῆς, πορευθεῖσα πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ναοῦ, 3), σημειοῖ τὸ Κοράνιον.

Β'. Ἡ Θεότης τοῦ Ἰησοῦ ἀποκρούεται.—Τὸ Κοράνιον εἰς πολλὰ αὐτοῦ μέρη ἀποκρούει, μὲ φανατικὸν παραξυσμὸν πᾶσαν ἰδέαν περὶ τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ, τὸ δὲ δόγμα τῆς Ἀγ. Τριάδος καταγγέλλεται ὡς βλασφημία καὶ ὕβρις πρὸς τὴν ἐνότητα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰησοὺς εἶνε κτίσμα, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ κτίσματα. Ἰδοὺ καὶ σχετικὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐδάφειοι: «Λέγουσιν (οἱ Χριστιανοί), ὁ Θεὸς ἔχει υἱόν. Ἀπαγε τῆς βλασφημίας! Τῷ Θεῷ ἀνήκει πᾶν τὸ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντα εἰς αὐτὸν ὑπακούουσιν, 4).—«Ὁ Ἰησοὺς παρὰ τῷ Θεῷ εἶνε ὡς ὁ Ἀδάμ. Ὁ Θεὸς ἐπλασεν αὐτὸν ἀπὸ χοῦν, ἔπειτα εἶπεν αὐτῷ: «γεννηθήτω, καὶ ἐγένετο» 5).—«Ἀπιστοὶ εἶνε οἱ λέγοντες, ὅτι ὁ Μεσσίας, υἱὸς τῆς Μαριάμ, εἶνε Θεός· ὁ Μεσσίας εἶπεν· ὦ υἱοὶ Ἰσραὴλ, λατρεύετε τὸν Θεόν, τὸν Κύριον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. Εἰς τὸν ἐξομοιοῦντα τὸν Θεὸν πρὸς ἑτέρας θεότητας θ' ἀπαγορευθῇ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡ εἰσοδος τοῦ Παράδεισου καὶ τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον ἔσται κατοικία αὐτοῦ» 1).—«Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἰησοῦν, υἱὸν τῆς Μαριάμ· εἰπὺς ποτε σὺ τοῖς ἀνθρώποις. «Λάβετε ἐμὲ καὶ τὴν μητέρα μου διὰ Θεόν, ἀντὶ τοῦ μόνου Θεοῦ; Οὐχί, μὰ τὴν δόξαν σου, ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, πῶς ἡδυνάμην νὰ εἶπω ὅτι δὲν εἶνε ἀληθὴς; Ἐὰν ἔλεγον τοῦτο, σὺ δὲν ἤθελες τὸ γυαρίζει; Σὺ ἔγνωσ τὰ ἐν τῷ μυθῷ τῆς καρδίας μου. Καὶ ἐγὼ οὐκ οἶδα τὰ ἐν τῷ βυθῷ τῆς σῆς· σὺ γὰρ γινώσκεις τὰ ἀδηλα καὶ τὰ κρύφια» 2).—«Οἱ Ἑβραῖοι λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἐσδρας εἶνε υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ Χριστιανοὶ ὑποστηρίζουσιν, ὅτι ὁ Μεσσίας εἶνε υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἰδοὺ ὅποιοι λόγοι ἐξέρχονται ἐκ τῶν χειλέων αὐτῶν, Ὅμοιάζουσι πρὸς τοὺς ἀρχαίους. Ὁ Θεὸς ἄς καταστρέψῃ αὐτούς. Πόσον ψεύδονται! Ἐλάτρευσαν μάλ

λον ὡς Θεὸν τοὺς ραββίνους, τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν Μεσσίαν, υἱὸν τῆς Μαριάμ, ἡ αὐτὸν τὸν Κύριον, καίπερ διαταχθέντες καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ ἵνα μὴ ὑπὸ ῥετῶσιν εἰμὴ μόνον τὸν Θεόν, διότι πλὴν αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἄλλος. Μακρὰν τῆς δόξης αὐτοῦ αἱ ἄλλαι θεότητες, πρὸς ἃς τὸν ἐξομοιοῦσι» 3).—«Ὁ Θεὸς δὲν ἔχει τέκνα· Ἀπαγε τῆς βλασφημίας! Ὅταν θῇ τι νὰ πράξῃ λέγει. «γεννηθήτω», καὶ γίνεται» 4).—«Λέγουσιν· ὁ οἰκτίμων ἔχει υἱόν». Ἀσεβοῦσι! Μικροῦ δεῖν καὶ οἱ οὐρανοὶ διεροήγγυντο ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ ἡ γῆ ἀνεώγετο καὶ τὰ ὕψη κατέπιπτον. Καθότι ἀποδίδουσιν υἱὸν εἰς τὸν οἰκτίμονα. Οὗτος δὲν δύναται νὰ ἔχῃ υἱόν. Πᾶς ὁ εὐνοισκόμενος ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἐν τῇ γῇ εἶνε δούλος τοῦ οἰκτίμονος. Οὗτος κατελόγησε καὶ ἠείδμησε τὰ πάντα» 5).—«Ὅ, τι διδάσκω ὑμᾶς εἶνε ἡ καθαρὰ ἀλήθεια. Οὐκ ἔστιν ἄλλος Θεός, εἰμὴ ὁ Θεὸς οὗτος, ὅστις εἶνε ἰσχυρὸς καὶ σοφός» 1).—«Ἀπιστος εἶνε ὁ λέγων, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε τὸ τρίτον ἐκ τριῶν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν εἰμὴ εἰς μόνος Θεός. Ἐὰν δὲν παύσωσι προφέροντες ἀσεβεῖς λόγους, τιμωρία ἐπιδυνος θὰ ἀναμῆνῃ αὐτοῖς» 2). Ἐχομεν καὶ πλείστα ἄλλα ἐδάφια ἐν τῷ Κορανίῳ, ἐν οἷς γίνεται λόγος, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε εἷς, καὶ μόνον εἷς καὶ ὅτι ἄπιστοὶ εἶνε οἱ λέγοντες, ὅτι «ὁ Θεὸς εἶνε τὸ τρίτον ἐκ τριῶν», Ἐχομεν μάλιστα καὶ ἐν ὁλόκληρῳ Κεφαλαίῳ, τὸ ΠΙΒ', τοῦ ὁποῖου καὶ τὰ 4 ἐδάφια κηρύττουσι τὸ ἐνιαῖον τοῦ Θεοῦ. ὅθεν καὶ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ἐπεκλήθη ἐπίσης: «τὸ ἐνιαῖον τοῦ Θεοῦ».

«1. Εἰπέ· εἷς ἔστιν ὁ Θεός».

«2. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος».

«3. Οὐδέποτε ἐγέννησε καὶ οὐδέποτε ἐγεννήθη».

«4. Οὐδὲν ὄν ὁμοιάζει πρὸς αὐτόν» 3).

Δὲν εἶνε πρωτοφανὴς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν θρησκειῶν ἡ διδασκαλία αὕτη τοῦ Κορανίου. Καὶ ὁ Ἀρειων καὶ πρὸς τοῦτον οἱ λεγόμενοι Γνωστικοὶ Ἐβρωνίται ἠκρωτηρίαζον τὴν τριαδικὴν θεότητα. Ὁ Ἀρειος, πρεσβύτερος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κηρύττων ἐν τῇ ἐνορίᾳ τὸν, ἔδογματιζε, προκειμένου περὶ τῆς Ἀγ. Τριάδος, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ δὲν ἦτο ἀναρχος, ὅπως ὁ Ποτὴρ, διότι ὑπῆρχε μὲν πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, ἀλλ' ὅμως ἦν ὅτε οὐκ. ἦν, διότι ἐκτίσθη ποτὲ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς ἐξ οὐκ ὄντων, ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ κτίσματα, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι ὁ Υἱὸς οὗτος τοῦ Θεοῦ εἶνε «πρωτότοκος» τῆς κτίσεως· ἰ. ἔ. οὐ μόνον ἐκτίσθη πρὸ πάντων τῶν κτισμάτων, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ πρωτότοκου, ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν ἐπίλοιπον κόσμον. Οἱ δὲ Γνωστικοὶ Ἐβρωνίται ἐπρόσβευον αὐστηράν καὶ ἀπόλυτον μονοθεῖαν, ἀλλ' ἔδοξαζον συγχρόνως καὶ ὅτι ὁ εἷς καὶ μόνος Θεὸς ἐδηκν ὑπὸ δύο διαφόρους ἀρχάς τὸν κόσμον, τὸν παρὸντα ὑπὸ τὴν τοῦ Σατανᾶ, καὶ τὸν μέλλοντα ὑπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ Χριστοῦ, ὅστις καὶ δημιουργὸς τοῦ κόσμου γενόμενος ἐσαρκώθη πολλάκις, οἷον ἐν τῷ Μωσῇ, ἐν τοῖς πατριάρχαις καὶ τελευταῖον ἐν τῷ Ἰησοῦ, καθ' ἣν ὥραν ἐβαπτίζετο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ.

Δὲν Διστάζομεν δὲ ν' ἀνακηρύξωμεν ἐπισήμως τὸν Ἀρειον, πρόδρομον τοῦ Μωάμεθ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι ὁ Ἀρειανισμὸς, ὁ ἐν τῇ Δύσει ἐν μέρει καταδιωχθεὶς, πολλοὺς ὁπαδοὺς ἔσχεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ πρὸ παντὸς ἐν τῇ Ἀραβικῇ Χερσονήσῳ. Ὁ δὲ ἀραβομαθὴς Γαλίτης, ὁ συγγραφεὺς τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ (Vie de Jésus), μᾶς φαίνεται, ὅτι εἶνε θιασώτης τοῦ Μωάμεθ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο!

Ὁ Μωάμεθ ὅμως ἀπέκρουσε τὸ μυστήριον τοῦτο, ὅχι διότι ἀντέβαινε εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ διότι δὲν συνεβίβαζε τὸ πρὸς τὴν ἀποστολὴν του. Πῶς οὗτος, ἀπλοῦς ἄνθρωπος ὢν, ἤθελε τολμᾶσει νὰ μεταβάλλῃ τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ κηρυχθέντα; Τὸ συμφέρον του ἦτο ν' ἀφήσῃ τὸν Θεὸν μεμονωμένον ἐν οὐρανῷ καὶ μηδόλως πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ἔχοντα σχέσιν, νὰ παραστή δὲ αὐτὸς ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς νέος Ἀποστολὸς καὶ νέος Προφήτης, ἐπιτετραμμένος νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τῶν προκατόχων του, εἶνε ὁ Παράκλητος τοῦ Εὐαγγελίου! Ἡ δὲ λέξις Μεσσίας, ἡ ὁποία ἀπαντᾷ ἐν τῷ Κορανίῳ 11 φορὰς καὶ ἡ ὁποία ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν λέξιν Χριστός, δηλ. κειρισμένος, δὲν σημαίνει ἐνταῦθα τὴν θείαν φύσιν τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλ' εἶνε ἐν ἑκ τῶν ὀνομάτων τοῦ Σωτῆρος.

Ἡ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΖΩΗΝ

ΥΠΟ ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΑΣΙΓΟΝΗ

ΣΚΟΠΟΙ

Θὰ ἐπιδιώκωμεν τοὺς σκοποὺς ἐκείνους διὰ τοὺς ὁποίους ἔχομεν τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἐφόδια, Μπορεῖ νὰ στερούμεθα τὰ μᾶλλον συντελεστικά μέσα, ἐκεῖνα ποῦ θὰ μᾶς φέρουν ταχύτερα καὶ εὐκολότερα εἰς τὸ ἀποτέλεσμα. Ἡ στέρησις τῶν δὲν θὰ μᾶς ἀποθαρρύνῃ, δὲν θὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπιδιώξιν τοῦ σκοποῦ μας, διὰ τὸν ὁποῖον θ' ἀγωνισθῶμεν σκληρότερα.

Οἱ ἀγωνιζόμενοι μόνον στεφανοῦνται.

Καὶ ὅπως εἰς τοὺς ἀγῶνας ἄλλος ἔρχεται πρῶτος καὶ ἄλλος τελευταῖος. ἔτσι καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν κοινότητα ὅλοι δὴν φθάνουν τὴν μεγαλύτεραν ἐπίδοσιν.

Ἐν τούτοις καὶ ὁ τελευταῖος ἀγωνιστὴς ἀγωνίζεται μὲ ἴσον πρὸς τοὺς συναγωνιστάς του ζῆλον, καταβάλλει ἴσην προσπάθειαν καὶ δὲν θὰ μένῃ βέβαια πάντοτε τελευταῖος.

Ὅπως ὁ ἀγωνιστὴς ἀγωνίζεται καὶ ἐπιτυχάνει μίαν θέσιν ἀνάλογον μὲ τὴν ρώμην του, τὴν ἐξάσκησίν του, ἔτσι καὶ ὁ ἀποβλέπων εἰς οἰονδήποτε ἄλλον σκοπὸν θὰ ἐπιτύχῃ ὅ,τι τοῦ εἶνε δυνατόν.

Ἀλλ' αὐτὸ τὸ δυνατόν εἶνε τὸ ἀσθενὲς σημεῖον περὶ τὸ ὁποῖον γίνονται ὅλαι αἱ παρεξηγήσεις ὅπως θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

* *

ΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ

Εἰς τὴν εὐφροσύνην τῆς σημασίας ἡ ἐπιτυχία σημαίνει κάθε καλὸν ἀποτέλεσμα, καὶ τὸ παραμικρόν. Εἰς τὴν στεγνὴν ὅμως σημασίαν, ὅπως τὴν πέρνομεν εἰς τὸ ἐξεταζόμενον θέμα, ἀφορᾷ μίαν σημαντικὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὴν ζωὴν.

Λέγομεν δι' ἑνα ἄνθρωπον ὅτι ἐπέτυχεν εἰς τὴν ζωὴν του, ὅταν κατάρθωσεν ν' ἀνέλθῃ, εἰς τὸ ἐπαγγελμά του, εἴτε εἰς ἄλλην προεπάθειάν του, εἰς βαθμὸν ἐπίζηλον, ἐκεῖ ὅπου δὲν ἐφθάνεν ἕνας ἄλλος ἔχων ὁμαλότερα προσόντα. — Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι δὲν ὁμιλοῦμεν διὰ τὰς δῆθεν ἐπιτυχίας τὰς ὀφειλο-

μένας εἰς τρίτους καὶ ὅχι εἰς τὴν ἀτομικὴν ἀξίαν καὶ προσπάθειαν.

Ἔτσι τιθεμένη ἡ ἐπιτυχία δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ σταματήσῃ εἰς σημεῖον ἀφανές, νὰ λιποψυχήσῃ, νὰ μὴν ἐκδηλωθῇ πανηγυρικῶς. Διότι ἡ ἐπιτυχία εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένη μὲ μίαν ἐν γένει φιλοδοξίαν, ἡ ὁποία εἶναι τὸ πρῶτον κίνητρόν της.

Ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὴν ζωὴν του ἐμπνέεται ἀπὸ μίαν φιλοδοξίαν ἀνθρωπικήν. Ἄν δὲν εἶναι ἕνας τέτοιος φιλόδοξος, δὲν θὰ ἐπιτύχῃ ὅσον μπορεῖ θὰ ἐπιτύχῃ ἀπλῶς μίαν βελτίωσίν του, καὶ θὰ σταματήσῃ, μετριοφρόνως. Ἀλλ' ἐν τούτῳ περιπτώσει δὲν πρόκειται περὶ ἀξίας λόγον ἐπιτυχίας, ἀλλὰ περὶ ἀνθρώπου ἐπαναπαυομένου εἰς τὴν θεσοῦν τὴν ὁποῖαν ἐκέρδισεν.

Ὁ μὴ φιλοδοξῶν ν' ἀνέλθῃ πολὺ, ν' ἀνέρχεται διαρκῶς εἰς τὰ διάφορα ὕψη τῶν εὐγενῶν του ἀγώνων, θὰ δράσῃ ὀλιγώτερον· μέχρις οὗ ἀδρανήσῃ τελείως. Σταματῶντες εἰς ἕν σημεῖον τὸ ὁποῖον θὰ θεωρήσωμεν ὅτι μᾶς ικανοποιεῖ πλέον, ἀδρонуόμεν, γυρίζομεν τὸ μαγανοπήγαδο, ὅπως λέγεται τότε ἡ ζωὴ, καὶ εἴμεθα νεκροὶ ψυχικῶς.

Φαίνεται βαρὺς ὁ χαρακτηρισμός, ἀλλ' εἶναι ἀληθής. Δὲν μπορεῖ νὰ νοηθῇ ζωὴ μὲ ἀδράνειαν, μὲ στασιμότητα.

Ποῖον πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον μένει ἀναλλοίωτον, στάσιμον, ἀδρανεῖ; Τὰ ζῶα, τὰ φυτὰ, τὰ ἀψυχα ἀκόμη, ὅλα ἐξελίσσονται; Τὰ πάντα ταρεῖ. Πῶς ὁ ἄνθρωπος θὰ ζήσῃ διαφορετικῶς;

Βεβαίως ὁ ἄνθρωπος-σῶμα ὑφίσταται, φυσικῶς τὴν ζωικὴν ἐξέλιξιν του. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος-ψυχὴ, ὁ «ἄνθρωπος», πῶς θὰ ζήσῃ, πῶς θὰ ἐξελεχθῇ; Βεβαίως, φυσικῶς πάλιν, μὴ ἀδρανῶν ψυχικῶς ποτέ. Τρέφωμεν μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του τὸ θεῖον πῦρ τῆς ζωῆς, τῆς ψυχικῆς του ζωῆς, δὲν θ' ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτὸν του ποτέ, θὰ τὸν ὑπερητήσῃ μέχρι θανάτου, θ' ἀνέλθῃ ὑψηλὰ εἰς κάθε του προσπάθειαν, εἰς κάθε του ἀνθρωπικὴν φιλοδοξίαν. Τὴν ὀνομάζομεν ἔτσι διότι εἶναι ἀπόρροια τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος, ζῶν φυσικῶς, κοπιᾷ τὸν ψυχικῶς, εὐχαριστεῖται βλέπων τοὺς κόπους τοῦ ἐπαινουμένου βλέπων τὰ ἔργα του κοινωνικῶς ὀφείλημα. Αὐτὸ εἶναι φυσικόν. Ἐὰν δὲν ἡσθάνετο τὴν εὐχαρίστησιν αὐτὴν θὰ ὁμοιάζε μὲ φιλάργυρον ὁ ὁποῖος ἀποταμιεύει τὸν χρυσόν του χωρὶς νὰ ἐννοῇ τὴν οὐσιαστικὴν ἀξίαν τοῦ χρήματος. Ὅπως τὰ χρήματα πρέπει νὰ κυκλοφορήσουν, ἔτσι καὶ τὰ ἔργα τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ψυχικὴ αὐτὴ περιουσία, πρέπει νὰ προσφερθοῦν πρὸς παραδειγματισμόν, γενικὴν ὀφείλειαν, ἀρα ἐπαινον, δόξαν.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἐνθυμούμεθα τὴν τελευταίαν παράγραφον τοῦ προηγουμένου κεφαλαίου, περὶ τῆς μεγάλης παρεξηγήσεως ἡ ὁποία γίνεται εἰς τὸ τί εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχῃ κανεὶς.

Πλείστοι ἄνθρωποι—αἱ συνθηστέροι, περιπτώσεις, ἐπιδιώκουν τὴν πρόοδόν των, καὶ ἐπιτυγχάνουν κάποιαν πρόοδον. Σταματοῦν εἰς αὐτήν, λιποψυχοῦν, ἀρκοῦνται εἰς ὅ,τι ἐπέτυχαν. Δικαιολογούμενοι δὲ θεωροῦν αὐτὸ ποῦ ἔκαμαν ὡς τὸ περισσότερον ποῦ ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ. Δυσκολίαι ἀνυπερβλήτοι, λέ-

γουν, τούς φράσσει πλέον τὸν δρόμον· οἱ ἄλλοι ἠννοήθησαν περισσότερον ἀπὸ τὴν τύχην, ἢ ὅποια τοὺς ἐπριοκοδότησε μὲ τοῦτο, μ' ἐκεῖνο, καὶ ἀνέρχονται ὑψηλότερα. Τὶ νὰ γίνη! Ψεύτικος κόσμος!

Δὲν διαφέρουν ἀπὸ τοὺς ἀποτυχημένους. Τὶ ἔκαμαν αὐτοὶ περισσότερον; Ὅτι ἐκέρδισαν κάποιαν καλύτεραν θέσιν; Δὲν σημαίνει τίποτε.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ ν' ἀρκεσθῇ εἰς ἡμέτερα, ὀφείλει νὰ πηδαλιονήσῃ τὸ σκάφος ἐν μέσῳ γαλήνης ἢ τρικυμίας καὶ νὰ τὸ ὁδηγήσῃ εἰς τὸν προορισμὸν του. Ὁ καλὸς δὲ καπετάνιος εἰς τὴν τρικυμίαν φαίνεται.

ΙΚΑΝΟΤΗΣ

Ἀνεφέραμεν ὀλίγον ἀνωτέρω τὴν τύχην, θεότητα εἰς τὴν ὁποῖαν πιστεύει πολὺς κόσμος, θύματα δεισιδαιμονίας.

Κανείς δὲν κατασυντρίβει τὸ εἶδωλον αὐτό, γιὰ νὰ σώσῃ τὰ θύματά του. Ἀπεταντίας καίουν εἰς αὐτὸ λιβανωτὸν κοινωνικοὶ ὀργανισμοί, ὑπὸ τύπον λαλείων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ προσωποποίησης τῆς θεότητος.

Καὶ ὁ κόσμος περιμένει ἀπὸ τὴν τύχην νὰ τοῦ μηδεῖσῃ. Ἀπ' αὐτὴν περιμένει νὰ βελτιώσῃ τὴν κατ'ἵστασίν του, αὐτὴν καταρᾶται πού δὲν τοῦ μεῖδιᾷ. Ἐν τῷ μεταξὺ, οἱ τροχοὶ οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ στραφοῦν γιὰ νὰ προχωρήσῃ τὸ ἀμάξι, ἀκίνητοῦν.

Ὁ μὴ ἱκανὸς μόνον ἄνθρωπος περιμένει ἀπὸ τὴν τύχην, ἐνῷ ὁ ἱκανὸς δὲν περιμένει τίποτε, χρησιμοποιεῖ τὴν ἱκανότητά του, ἐργάζεται κατατλήως καὶ ἐπιτυγχάνει.

Ἡ ἱκανότης εἶναι κυριώτατος παράγων τῆς ἐπιτυχίας. Κάθε ἐργασία θέλει τὸν ἄνθρωπὸν τῆς (the right man in the right place).

Ἡ ἱκανότης εἶναι σύνολον προσόντων: **Ἰδιοφυΐα, κλίσις, γνώσεις, πείρα, μέσα (*)**. Τὰ προσόντα αὐτὰ δέον νὰ παρακολουθοῦν τὸ ἔργον κατὰ πόδας. Νὰ μὴν ἐπιχειρῇται τίποτε ἂν δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς συνισταμένης τῶν προσόντων. Ἀλλέως τὸ ἔργον κινδυνεύει· καὶ μία καταστροφή ἴσως νὰ εἶναι ἀνεπανόρθωτος.

Ἡ ἐκλογή τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ οἰαδήποτε ἄλλη ἐπίδοσις πρέπει νὰ γίνεται σύμφωνα μὲ τὰ προσόντα τοῦ ατόμου. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνήχθη εἰς ἐπιστήμην ἢ ἐκλογή τοῦ ἐπαγγέλματος (1).

Ὅταν τὸ ἐπάγγελμα ἐκλεγῇ ὅπως πρέπει καὶ ὅταν εἰς τὴν ἐξάσκησίν του ἀναπτύξῃ κανεὶς κάθε ἱκανότητα, θὰ ἐπιτύχῃ, ἐφ' ὅσον βεβαίως καὶ οἱ ἄλλοι παράγοντες τῆς ἐπιτυχίας συμπράττουν.

ΘΕΛΗΣΙΣ—ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΙΣ

Ἡ θέλησις ἢ τὸσον ἀπλῆ αὐτὴ ἀρετὴ λείπει ἀπὸ

πλείστους ἀνθρώπους. Καὶ εἶναι τὸσον ἀπαραίτητος εἰς τὴν ζωὴν.

Χωρὶς θέλησιν δὲν ὑπάρχει ἐπιτυχία. Εἶναι ὁ κυριώτερος παράγων τῆς· διότι ὅλοι οἱ ἄλλοι παράγοντες εἶναι ἄχρηστοι χωρὶς τὴν θέλησιν, καὶ διότι ὅλοι ἠμποροῦν ν' ἀποκτηθοῦν μ' αὐτήν.

Ἐγὼ τὴν ψυχικὴν ἀνάγκην, τὴν ἱκανότητα κτλ. νὰ ἐπιτύχω, ἀλλὰ δὲν ἔχω τὴν θέλησιν, δηλ. τὴν ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονὴν νὰ κοπιᾶσω πολὺ, νὰ ὑπερπιδῶ τὰ ἐμπόδια, νὰ ἐγκατεργάσω, μὲ μίαν λέξιν νὰ ἐργασθῶ· πῶς θὰ ἐπιτύχω;

Ὅταν δὲν μπορῶ νὰ ὑποβληθῶ εἰς τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς θελήσεως, εἶναι περιττὸν νὰ ὁμιλῶ περὶ ἐπιτυχίας.

Ἡ θέλησις εἶναι, ὅπως ὅλαι αἱ ἀρεταί, ἐμφυτος ἢ ἐπίκτητος. Τὸ σπουδαιότατον αὐτὸ προσὸν τοῦ ἀνθρώπου μπορεῖ ν' ἀποκτηθῇ μὲ ἐξάσκησιν.

Βιάζομεν τὸν ἑαυτὸν μας νὰ κάμῃ κατ' ἀρχὰς μικρότερα πράγματα, ἀργότερα μεγαλύτερα ἀπαιτούμενα περισσοτέραν ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονὴν. Ἐτοί θὰ συνηθίσωμεν νὰ μὴ ἀποφεύγωμεν τὰ δύσκολα πράγματα, νὰ ἔχωμεν θέλησιν.

Θέλω νὰ κάμω αὐτό. Θέλω νὰ γίνῃ ἐκεῖνο· εἶναι φράσεις αἱ ὁποῖαι ἀποδεικνύουν ἐκεῖνον πού τὰς ἐκστομίζει ἱκανὸν νὰ τὰς πραγματοποιήσῃ, ἔχοντα ἐπίγνωσιν ἐκεῖνου πού λέγει καὶ ἐκεῖνον πού δύναται, ἔχοντα αὐτοπεποιθῆσιν.

Ἡ θέλησις εἶναι προῖόν τῆς αὐτοπεποιθήσεως. Ἐὰν δὲν πιστεύω εἰς τὴν ἱκανότητά μου νὰ ἐπιδιώξω κάτι, ἐν δειλίῳ, μοῦ λείπει ἡ αὐτοσεποίθησις, συγχρόνως θὰ μοῦ λείψῃ καὶ ἡ θέλησις νὰ τὸ ἐπιδιώξω. Θὰ θεωρήσω ἀμφίβολον τὴν ἐπιτυχίαν, θὰ λυπηθῶ ἐκ τῶν προτέρων τοὺς κόπους μου πού δὲν θὰ ἔχουν ἀποτέλεσμα, καὶ δὲν θὰ θελήσω νὰ τοὺς κάμω ἢ θὰ τοὺς κάμω χωρὶς τὴν δέουσαν ἐντασιν. **Καὶ Ο, ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΙΣΑ ΕΥΚΟΛΑ ΑΙΟΤΥΓΧΑΝΕΙ.**

Διὰ νὰ ὑπάρχῃ αὐθόπεποιθήσις ὑπονοεῖται ἡ ὑπαρξὶς τῆς ἱκανότητος. Ἐπομένως ἔχομεν αὐτοπεποιθῆσιν ὅταν παρεσκευάσαμεν τὸν ἑαυτὸν μας ἱκανὸν δι' ἔργον. Ἱκανότης, αὐτοπεποιθήσις καὶ θέλησις εἶναι ἀλληλένδετα, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ συνυπάρχουν πάντοτε. Αὐτὰ ὅλα τὰ συνενώνει μόνον ὁ πόθος τῆς ἐπιτυχίας. Ὅπως **Ο ΠΟΘΟΣ ΑΥΤΟΣ ΕΝΩΝΕΙ ΟΛΑΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΤΑΣ ΑΡΕΤΑΣ** τοῦ ἀνθρώπου, διὰ νὰ ἐκδηλωθῇ οὗτος ὡς ὃν ἀνώτερον, χρησιμοποιήσῃ τὰς ψυχικὰς του ιδιότητας, ἀποβλέψῃ εἰς τὸ νὰ προσφέρῃ μὲ αὐτὰς πᾶν ὅ, τι δύναται, πᾶν ὅ, τι τοῦ ζητεῖ ὁ ἀνθρωπικὸς προορισμός του.

ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ—ΤΟΛΜΗ

Γλυκυτάτη ἀρετὴ ἡ αἰσιοδοξία, συμφυὴς μὲ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, γιὰ νὰ μὴ συντροφεύῃ κάθε ἀνθρώπον;

Μόνον ἀνίατος ἀσθένεια δικαιολογεῖ τὴν ἀπαισιοδοξίαν, τίποτε ἄλλο. Κάθε ἄλλην του κατάστασιν

οφείλει ὁ ἄνθρωπος λογικῶς νὰ τὴν δέχεται ἀγογυστώσ, καὶ αἰσιοδοξῶς νὰ «ζητῇ τὰ βέλτιστα».

Ἄν δὲν αἰσιοδοξῇ, πῶς θὰ ζητήσῃ τὴν βελτίωσιν; Ἄν ἀπαισιοδοξῇ διὰ τὸ μέλλον, πῶς θὰ ἐργασθῇ διὰ τὸ μέλλον αὐτό; Ἡ ἀπαισιοδοξία εἶς τοῦ ἀφαιρέσῃ κάθε θέλησιν, θὰ τὸν οἴσῃ ζωντανὸν εἰς τὸν τάφον μιᾶς δυστυχίας, ἢ ὁποῖα θὰ εἶναι ἀπλῶς δημιούργημα τῆς ζοφερᾶς φαντασίας του.

Οἰκτρά τὰ θύματα τῆς ἀπαισιοδοξίας!

Αἰσιοδοξῶμεν!

Γιατί ὅχι! Γνωρίζομεν νὰ ἐργασθῶμεν. Ἄρκει αὐτό. **ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ.** Τίποτε δὲν νικά τὰ δύο αὐτά, ἀπεναντίας εἶναι τὰ ὅπλα τῆς νίκης.

Ἡ φύσις μᾶς ἔκαμε γερούς νὰ ζήσωμεν, τί θὰ τὴν κατηγορήσωμεν ὅτι μᾶς ἐστέρησεν; Τί μᾶς λείπει, διὰ νὰ λιποψυχήσωμεν καὶ ἀπαισιοδοξήσωμεν;

ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΔΥΟ ΜΑΣ ΧΕΡΙΑ.

Ἐμπορούμενοι ἀπὸ τὴν ὑγιᾶ αὐτὴν ἰδεολογίαν, μὴ φοβούμενοι τίποτε πέραν τῆς υγείας, αἰσιοδοξῶμεν καὶ τολμῶμεν ὅταν πρέπῃ.

Ἡ τόλμη εἶναι τέκνον τῆς αἰσιοδοξίας. Προσφέρει ὑπηρεσίας ἀνεκτιμήτους εἰς τὴν ἐπιτυχίαν. Διότι ὁ τολμῶν, ὅτι πρέπει νὰ τολμήσῃ, ἐκμεταλλεύεται κατὰ πρόωρον, ἢτοι καρποῦται κέρδος μεγαλύτερον τῶν μέσων πού διαθέτει, ἀρα προσοδεύει ταχύτερον, πολλάκις δὲ ἡ τόλμη τοῦ γίνεται ὁ ἀπὸ μηχανῆς θεός. **Ἡ τύχη βοηθεῖ τοὺς τολμηροὺς.**

Σχετικὴ μὴ τὴν τόλμην εἶναι ἡ ἐφευρετικότης. Χάρισμα τὸ ὁποῖον συντελεῖ πάρα πολὺ εἰς τὴν ἀτομικὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὴν κοινωνικὴν πρόοδον.

Δυστυχῶς ὀλίγοι οἱ ἐκλεκτοὶ πού φιλοδοξοῦν νὰ ἔχουν πρωτοβουλίας, νὰ δημιουργοῦν, πολλοὶ δὲ οἱ κλητοὶ πού καλοῦνται νὰ μιμηθοῦν τοὺς πρώτους. Ἀλλὰ δεινὴν πολλάκις ἡ μίμησις. Ὅσοι θέλουν νὰ ἐπιτύχουν ἄς τὴν ἀποφεύγουν.

Ο ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ ΠΑΡΑΓΩΝ

Εἶναι τόσο κοινὴ ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου ὁ κορυφαῖος αὐτὸς παράγων τῆς ἐπιτυχίας ὥστε θὰ ἐπετρέπετο καὶ νὰ μὴ τὸν ἀναφέρωμεν, καίτοι κατέχει τὴν πρώτην θέσιν. Διότι τὴν θέσιν αὐτὴν τὴν κατέχει καὶ εἰς τὴν ἀπλὴν ζωὴν, τὴν ἀνευ ἐπιτυχίας ζωὴν.

Ἄλλ' ὅταν ὁ ἄνθρωπος διὰ νὰ ζήσῃ ἀπλῶς εἶναι ἀναγκασμένος νὰ ἐργάζεται, πόσον περισσότερον πρέπει νὰ ἐργασθῇ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ. Αὐτὸ θέλομεν νὰ τονίσωμεν.

Μπορεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι ὁλόκληρον τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι ἓνας ὕμνος πρὸς τὴν Ἐργασίαν. Διότι τί ἄλλο σημαίνει ἡ ἐπιτυχία παρὰ ἐργασίαν, ἐργασίαν ἐντονὴν καὶ ἀέναον.

ΑΙ ΣΦΑΓΑΙ ΤΩΝ ΡΩΣΣΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΕΚΑ ΕΤΩΝ

Τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1917 (π. ἡ.) ἐδόθησαν εἰς τὸν κόσμον τὰ πρῶτα δείγματα τῆς θηριωδίας τῶν μπολσεβίκων. Ἡ σύγκρουσις τῶν με τοὺς Ρώσσους εὐέλπιδας ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς φρικαῶεις σκηνάς. Τὴν μεθεπομένην ἐρρίπτοντο ἐκ τῶν παραθύρων τοῦ Χειμερινοῦ ἀνακτόρου τῆς Πετροπόλεως εἰς τὸ λιθόστρωτον αἱ γυναῖκες αἵτινες ἀπετέλουν ἐπὶ Κερένσκυ τοὺς γυναικείους λόχους, ἂν καὶ αὗται εἶχον παραδοθῇ ἀνευ ἀντιστάσεως καὶ ὡς αἰχμάλωτοι ἦσαν ἱερὰ πρόσωπα, τὸ πεζοδρόμιον τοῦ Ἀνακτόρου βάφεται μετὰ τὸ ἀθῶν αἷμα τῶν δυστυχῶν αὐτῶν γυναικῶν ἐξ ὧν ἄλλαι μὲν ριπτόμεναι εὗρισκον ἀκαριαῖον τὸν θάνατον, ἄλλαι δὲ μετὰ τραυματισμὸν κρανίου ἢ κατάγματα τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν ἐξέπεμπον οἰμωγὰς καὶ κατάρας κατὰ τῶν μπολσεβίκων.

Ρίγος ἀπιστεύτου φρίκης καταλαμβάνει τὸν ἀναπολοῦντα τὸ ἀνατριχιαστικὸν θέαμα.

Τὴν 29ην Ὀκτωβρίου οἱ κομμουνισταὶ ἐγένοντο κύριοι τῆς καταστάσεως. Ἀμέσως ἐπιλαμβάνονται ἐνὸς ἔργου τὸ ὁποῖον δὲν ἔπαινε καθ' ὅλον τὸ διάστημα ἰσῶν 10 ἐτῶν καθ' ὃ ἄρχουν.

Τὸ ἔργον τοῦτο λέγεται κατ' εὐφημισμὸν ἐρευνα κατ' οἶκον. Τὸ ἄσυλον τῆς κατοικίας, ἐν ἑκ τῶν ἱερωτέρων ἀτομικῶν δικαιωμάτων καταργεῖται. Διὰ πρώτην φορὰν ὁ κόσμος εἶδε συμμορίας κρατικές, ὀπλισμένας ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν με δάδας ἀνὰ χεῖρας νὰ εἰσέρχωνται τὴν νύκτα εἰς ὅλας τὰς οἰκίας καὶ νὰ διαρπάζουσιν ὅ,τι πολυτιμότερον εὗρισκον καὶ νὰ ὀδηγοῦν τοὺς ἐνοίκους ἐντὸς φετηγῶν αὐτοκινήτων ἢ πεζῇ κατ' ὁμάδας εἰς τὰς φυλακάς. **Ἐκ τῶν συλλαμβανωμένων 60 οἱ 6 ἐτυφνεύοντο τὴν αὐτὴν νύκτα.** Οἱ λοιποὶ μετὰ παρέλευσιν μακροῦ χρόνου ἀπελύοντο ὅχι πλέον ὡς ἄνθρωποι ἀλλ' ὡς σκιά ἀνθρώπων. Ἐβλεπε κανεὶς νέους ἄνδρας μετὰ κόμην λευκὴν, λευκανθεῖσαν ἐκ τῶν βασανιστηρίων τῆς ἐν τῇ φυλακῇ διαμονῆς των.

Καὶ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Νοεμβρίου 1917 Ἰδρύνθη ἡ περίφημος Τσεκά, ὑπὸ τοῦ Πολωνοῦ Δερζίνσκι καὶ τοῦ Ἑβραίου Οὐρίσκι ἐγκατασθεῖσα εἰς τὸ πρῶτον Διοικητήριον, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γκαροχοβαί ἀριθ. 2.

Ὁ οἶκος οὗτος θὰ μείνῃ, ἐν τῇ ἱστορίᾳ τραγικῶς ἀλησμόνητος, διότι ἐν αὐτῷ ἔλαβον καὶ λαμβάνουν χώραν τὰ ἀπαισιώτερα, τὰ τερατωδέστερα κακουργήματα τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἐξεγείρουν ὅλον τὸν πεπολιτισμένον κόσμον. Ἐπὶ μακρὰς γενεάς ἡ ἀνθρωπότης μετὰ βδελυγμίας θὰ προσφέρει τὴν λέξιν Γκαροχοβαί Τσεκά.

Εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἀνεδείχθησαν οἱ αἰμοβορῶ-
τεροι τῶν δημίων οὓς ἐγνώρισεν ἡ ἱστορία καὶ περὶ
τῶν ὁμοίων κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν θὰ ἀναφέρω
περαιτέρω. Ἐκεῖ ἐγκαθιδρύονται τὰ γραφεῖα τῶν
ἀνακριτῶν, νέων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετὰ παρελθόντων
ἐγκληματικώτατον. Ἰδεὺν μερικαὶ φορμαστικαὶ λε-
πιτομέρειαι τοῦ τρόπου, καθ' ὃν διεξάγονται αἱ ἀνα-
κρίσεις ὑπὸ τῆς Τσέκας. Αἱ ἀνακρίσεις διεξάγονται
πάντοτε μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Δωμάτιον σκοτει-
νόν, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιπλοῦσις ὑπερβάλλει ὅλας τὰς
περιγραφὰς τῶν τοιοῦτων τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσε-
ως. Εἰς τὸν τοῖχον ἀπέναντι τῆς εἰσόδου τοῦ δωμα-
τίου ἐπὶ ὑψηλῆς τραπέζης δύο κρανία, φωτιζόμενα
ἑσώτερικῶς μετὰ μικροὺς ἠλεκτρικοὺς λαμπτήρας χρώ-
ματος ἐρυθροῦ ἢ πρασίνου, τὸ φῶς τῶν ὁποίων στρέ-
φεται πρὸς τὸν ἀνακρινόμενον. Ὁπισθεν τῶν κρα-
νίων ἴσταιται ὁ ἀνακριτής, ὅστις δυσκόλως διακρί-
νεται ὑπὸ τοῦ ἀνακρινομένου, ἀκούοντος μόνον τὴν
ἀγρίαν αὐτοῦ φωνὴν καὶ βλέποντος τὸ προβαλλόμε-
νον μεταξὺ τῶν δύο κρανίων περιστροφον. Τὰ 99ο)ο
τῶν ἀνακρινομένων εἶναι πάντοτε ἀθῶοι πάσης κα-
τηγορίας, πλην τοῦ ὅτι εἶναι ἢ διανοούμενοι ἢ ἄστοι
ἢ ἔμποροι ἢ ἐλευθέρων ἐπαγγελματιῶν ἢ κληρικοὶ ἢ
συγγενεῖς τοιοῦτων. Τὰς καταθέσεις τῶν ἀνακρινο-
μένων γράφει μόνος ὁ ἀνακριτής συντάσσων μόνος
κατὰ βούλησιν τὰς ἐρωταποκρίσεις καὶ ἐξαναγκάζει
τὸν ἀνακρινόμενον νὰ ὑπογράψῃ μετὰ ἀπειλὴν θανά-
του.

Ἐκείνους οἵτινες ἀρνοῦνται νὰ ὑπογράψουν, τοὺς
μεταφέρουν εἰς ἄλλα κατ' εὐφημισμὸν μόνον δυνά-
μεινα νὰ ὀνομασθῶν δωμάτια διότι εἶνε τόσον μι-
κρὰ ὥστε ν' ἀσφυκτιᾷ ὁ εἰσερχόμενος εἰς αὐτά. Τὰ
δωμάτια ταῦτα ἔχουν πλάτος ἑνὸς πήχεως καὶ μῆκος
2 1)2, ὕψος δὲ 5—6. Οἱ τοῖχοι εἶναι ἀπὸ φελλόν,
ἀνευ παραθύρων. Ὁ ἐγκλειόμενος μένει ἀκίνητος
καὶ εἶναι ἠναγκασμένος νὰ βλέπῃ πρὸς τὰ ἄνω. Ἡ
διαμονὴ εἰς τὰ κελλία ταῦτα εἶναι βασανιστικωτάτη,
ὡς μετὰ φρίκης ἤκουσα νὰ τὴν περιγράφουν πολλοί,
οἵτινες εἶχον τὴν δυστυχίαν νὰ ἐγκλεισθῶν εἰς
αὐτά.

Φυλακαί. Κατ' ἀρχὰς ὡς τοιαύτη ἐχρησίμευε τὸ
Φρούριον τοῦ Πέτρου καὶ Παύλου ἐπὶ μίᾳ τῶν
ὁχθῶν τοῦ Νέβα καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἐδόθη τὸ ὀ-
νομα τοῦ Γολγοθᾶ τῶν Ρώσων Χριστιανῶν.

Εἰς τὸ φρούριον τοῦτο εὗρον τὸν ἀγριώτερον
θάνατον πλέον τῶν 150,000 Χριστιανῶν Ρώσ-

σων ὄλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων ἀνδρῶν καὶ
γυναικῶν μὴ ἀποκλειομένων καὶ τῶν ἐργατῶν.

Ἡ Τσέκα δὲν ἠρκέσθη εἰς τὴν θανατικὴν ἐκτέ-
λεσιν τῶν ἀρχηγῶν καὶ τῶν ἐπικινδύνων μελῶν τῶν
ἁστικῶν κομιμάτων. Ἐξώντωσε κατὰ μυριάδας ἀθῶ-
ους καὶ ἀκινδύνους πολίτας καὶ μάλιστα κατὰ τρό-
πον θηριωδέστατον.

Εἰς τὸ Φρούριον τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ Παύ-
λου, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευεν ἄλλοτε ὡς μαυσωλεῖον
τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ρωσσίας ἔλαβον καὶ λαμβά-
νονιν ἀκόμη χώραν αἱ ἀνατριχιαστικώτεραι ὁμοδικαὶ
ἐκτελέσεις, λαμβάνουσαι χαρακτῆρα ἀληθῶν σφαγῶν.
Εἰς ἐκ τῶν συνήθων τρόπων, καθ' οὓς ἐνεργοῦνται
αὐταὶ εἶναι καὶ ὁ ἑξῆς :

Οἱ κατάδικοι φέρονται εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ φρου-
ρίου. Συγκεντροῦνται εἰς μίαν ὁμάδα ἢ ὁποία δέχε-
ται πυχρὰ πολυβόλων. Ὁ ὄγκος αὐτῶν τῶν ἀνθρώ-
πων πίπτει χαμαί. Οἱ πλεῖστοι δὲν ἔχουν ἐκπαιδεύσει
ἢ ἔχουν ἀκόμη τὰς αἰσθήσεις τῶν. Οἱ δῆμοι ἐπιχύ-
νουν τότε ἐπ' αὐτῶν διαλελυμένην ἄσβεστον καὶ
κατόπιν τοὺς γαλύπτουν μετὰ τσιμέντον. Ἐκάστην
πρωτὴν ἐμφανίζεται οὕτω τὸ φορικῶδες θέαμα. Εἰς
μικρὸς λοφίσκος εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὁποίου προ-
βάλλουν χεῖρες καὶ πόδες, τεταμένοι λόγῳ τῆς τελευ-
ταίας ἀγωνίας τῶν ἡμιθανῶν οἵτινες διὰ τῶν χειρῶν
τῶν κατ' ὀρθῶσαν νὰ διαρρήξουν τὸ καλύπτον αὐτοὺς
στρώμα τσιμέντου.

Τὴν ἐπιούσαν οἱ δῆμοι διέχονται ἀπὸ τοῦ ση-
μείου ἐκεῖνο καὶ κόπτουν διὰ τοῦ ξίφους χάριν παι-
διας τὰς ἐξεχούσας χεῖρας καὶ πόδας.

Εἰς τὸ φρούριον τοῦτο ἐτυφενίσθησαν καὶ
12 Μεγάλοι Δούκες καὶ Δούκισσαι. Ὡς δευτέρα
φυλακὴ ἐχρησίμευεν ἐπὶ πολὺ τὸ πολύγωνον τοῦ
ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ὀλίγα χιλιόμετρα ἀ-
πέχον ἀπὸ τῆς Πετροπόλεως.

Ἐν ἐκ τῶν σπαρακτικωτέρων θεαμάτων, τὰ ὁ-
ποῖα εἴχομεν τὸ δυστύχημα νὰ παρακολουθήσωμεν
ἦτο ἡ μεταφορὰ διὰ φορηγίδων καθ' ὁμάδας
200-300 ἀξιωματικῶν εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νέ-
βα ἐπὶ τοῦ Φιννικοῦ κόλπου. Προσδεδεμένοι εἰς
ὀγκῶδεις λίθους ἐρρίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν ὅπου
εὗρισκον τὸν σκληρότερον θάνατον.

Ἀπὸ τῆς ἀκτῆς διεκρίνοντο εἰς μικρὸν βάθος
πτώματα ἀνθρώπινα μετὰ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ πνυμέ-
νος καὶ τοὺς πόδας αἰωρουμένους ὀλίγον ὑπὸ τὴν ἐ-
πιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

Πρέπει βεβαίως νὰ παραδοθῶν εἰς τὴν ἀθανασίαν οἱ συνεργάται τοῦ ἔβραίου Τρότσκι (Μπρονστέιν) τοῦ Ζηνόβιεφ (Ἀλφελμπάουμ) καὶ τοῦ Κάμενεφ (Ρόζενφελδ) καὶ λοιπῶν κορυφαίων ὁργανωτῶν τῆς ἀνηκούστου τρομοκρατίας.

᾽Ωμίλησα ἤδη περὶ τοῦ διασήμεν πολωνοῦ Δζε-τζίνσκι καὶ τοῦ ἔβραίου Οὐρίσκι, τῶν πρώτων ἰδρυτῶν τῆς Τσέκας.

Τούτους διεδέχθη ὁ *Γιλλέβ Ἰβάνοβιτς Μπόϊκη*, μηχανικὸς τὸ ἐπάγγελμα αἰμοχαρέστατος, καὶ κατόπιν ἡ διάσημος κομμουνίστρια *Γιανόβλεβα*, τῆς ὁποίας τὰ κυνικὰ ὄργια μὲ τὸν ἀνακριτὴν Γκέλερ προῦκάλεσαν τὴν γενικὴν βδελυγμίαν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχηγίας αὐτῆς ἐτυφεκίσθησαν καὶ οἱ μεγάλοι Δούκες καὶ Δούκισσαι.

Ταύτην διεδέχθη ἡ νεαρὰ Λιθουανὴ *Ἀζολίνα*, ἥτις καὶ μόνη ἐτυφέκιζε πολλάκις τοὺς φυλακισμένους Χριστιανοὺς χάριν παιδείας.

Ταύτην διεδέχθη εἰς ἕκ τῶν αἰμοβορωτέρων ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους ἐγνώρισεν ἡ ἱστορία, ὁ *Ἰβάν Ἰβάνοβιτς Μπότσε* Λιθουανὸς ὑπαξιωματικὸς τοῦ ὁποίου μόνη ἑμφάνισις εἰς τὰς φυλκὰς προῦκάλεσε πολλάκις συγκοπὴν καρδίας εἰς τινὰς κρατούμενους.

Ὁ Μπότσε εἶχεν ὡς βοηθοὺς τὸν Τραγιάνωφ, Φρολόφ, Εὐγένιεφ, Σίστρωφ, καὶ ἄλλους τινὰς καὶ οἱ ὅποιοι φέρουν μὲν ὀνόματα Ρωσικὰ ἀλλὰ δὲν εἶναι Ρῶσοι. Τὸ διαρκὲς θέαμα τοῦ αἵματος τὸ ἀκατάπαντον ἄκουσμα τῶν οἰμωγῶν ἐκλόνισαν τόσον τὸ νευρικὸν σύστημα τοῦ αἰμοσταγοῦς *Μπότσε ὥστε ἔπαθεν ὁδτος ἀπὸ μανίαν καταδιώξεως καὶ ἔκτοτε βλέπει πάντοτε ἑαυτὸν καταδιωκόμενον ἀπὸ τὰς σκιὰς τῶν θυμάτων του.* Ἀπομακρυνθεὶς τῆς θέσεώς του ἐτοδοθετῆθη βραδύτερον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Λαϊκῆς Οἰκονομίας ὡς ἀργόμισθος.

Τόσον μεγάλος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἔβραίων κομμουνιστῶν, αἵτινες ἔπαθον τὰ νεῦρα καὶ τὰς φρένας, ὥστε ὁ κομμισάριος τῆς ὑγιεινῆς Σεμάσκο ἐπισήμως ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ Ἀνώτατον Ἐκτελεστικὸν Πίτσωσιν διὰ τὴν ἰδρυσιν *εἰδικοῦ θεραπευτηρίου ψυχιατρικοῦ ἀποκλειστικῶς, διὰ τοὺς ἀρχηγούς τοῦ Κομμουνισμοῦ.*

Ὁφείλω νὰ προσθέσω ὅτι οἱ ἡγέται τοῦ μπολσεβικισμοῦ ἐτυφέκισαν πολλὰς χιλιάδας Ρώσων χριστιανῶν ὅλων τῶν τάξεων ἅμα τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ θανάτου τῆς Ρόζας Λούξεμπουργ καὶ τοῦ Καρό-

λου Λίπκνιχτ πρὸς ἀντεκδίκησιν. Ἐρυθρὰ θυσία τοῦ ἐρυθροῦ κομμουνισμοῦ! Ἡ ἀνθρωπίνη γλῶσσα δὲν ρύναται νὰ περιγράψῃ τὰς φρικαλεότητας αἵτινες διαπράττονται ἐπὶ 10 ὁλόκληρα ἔτη ἐν πλήρει εἰκοστῷ αἰῶνι. Καὶ διερωτῶνται οἱ Ρῶσοι χριστιανοί, πότε θὰ συγκινηθῇ ὁ πεπολιτισμένος κόσμος ἵνα θέσῃ νόημα εἰς τὸ κακοῦργον ἔργον τῶν διεθνῶν αὐτῶν συνομοτῶν;

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ κ. κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ»

Ἡ «Νέα Ζωή» εὐχαριστεῖ θερμῶς τοὺς συνδρομητὰς τῆς τοὺς καταβαλόντας τόσον προθύμως τὴν συνδρομὴν των.

Ἡ «Νέα Ζωή» ἐνδιαφέρει πάντα χριστιανόν. Ὁδηγεῖ, βελτιώνει, ἐνισχύει. Σκοπὸς τῆς ἡ μόρφωσις χριστιανικῶν χαρακτήρων. Ἐξετάζει ζητήματα μεγάλου διαφέροντος.

Μὲ τὴν ἐρχὴν τοῦ νέου ἔτους κάθε φίλος τῆς «Νέας Ζωῆς» ὀφείλει νὰ τὴν συστήσῃ καὶ ἐγγράψῃ ἕνα ἢ περισσότερους συνδρομητὰς.

Ὁ ἐγγράφων ἕνα νέον συνδρομητὴν καὶ ἐμβάζων (ἀμέσως) τὴν συνδρομὴν του μαζὺ μὲ τὰ τέλη συστημένης ἐπιστολῆς, θέλει λάβει ἕνα πεντάδραχμον λαχνὸν (ὑὰ ἀνήκει δηλ. καὶ εἰς τοὺς δύο) τοῦ Λαϊκοῦ Λαχείου δι' αὐτὸν καὶ τὸν ἐγραφέντα συνδρομητὴν μὲ τὴν ἐλπίδα κέρδους 100 χιλ. δραχμῶν. Ἀνὰ δύο νέοι συνδρομηταὶ ἅμα τῇ ἐμβάσει τῆς συνδρομῆς των καὶ τῶν τελῶν συστημένης ἐπιστολῆς θέλουσι λάβει ἕνα πεντάδραχμον λαχείον τὸ ὁποῖον θὰ ἀνήκῃ καὶ εἰς τοὺς δύο. Ἡ Διεύθυνσις τῆς «Ν. Ζωῆς» πράττει τοῦτο ἐπιθυμοῦσα νὰ συνδυάσῃ τὸ πνευματικῶς ὠφέλιμον μετὰ τοῦ ὑλικοῦ ταιούτου.

Τὴν εἰσπραξίν των συνδρομῶν τῆς «Νέας Ζωῆς» ἐν Χανίοις ἀνέλαβεν (ὅλως ἀνιδιοτελῶς) ὁ κ. Δημήτριος Γαβριλάκης ἐξουσιοδοτηθεὶς.

Ἡ «ΝΕΑ ΖΩΗ»

Εὐχεται εἰς τοὺς συνδρομητὰς καὶ ἀεαγνώστας τῆς τὸ 1928
μεστὸν παντὸς ἀγαθοῦ

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Σ. ΠΕΤΡΑΚΗ